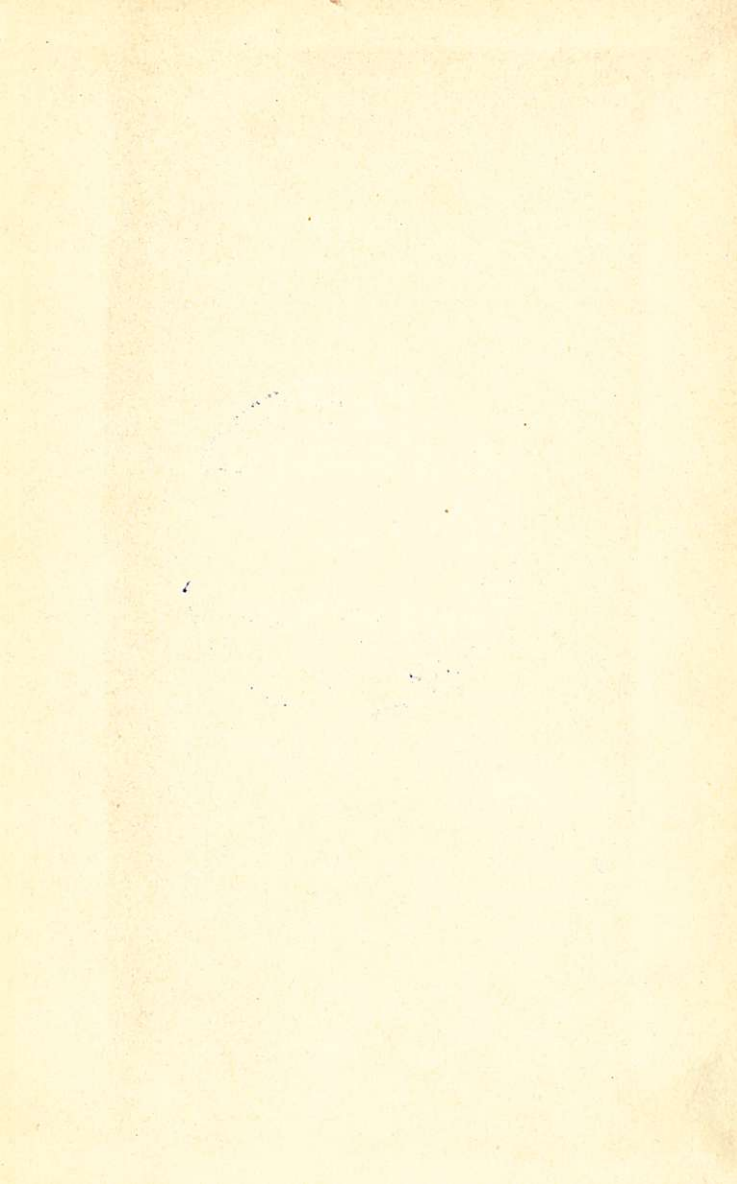

РУНАКОУЛУ-КИРДАСГО. II. 2 P.

Pyhäkoulun ja kodin

Käsi- ja Rukousskirja

sekä

Kristillisen

Pyhäkoulun historia ja tilasto.

Kirjoitti

A. O. Blomberg.

Toinen korjattu painos.

Porvoossa 1891.

Werner Söderström.

Helsingissä, 1890.

Weilin & Göös'in osakeyhtiön kirjapainossa.

Terwe!

Rakas weli ja sisar Kristuksessa!

„Sallikaat lasten tulla minun tyköni“, on meidän Herramme ja mestarimme käsky; ja „mitä te teette yhdelle näistä pienimmistä, sen te teette minulle“, lisää hän siihen sitte lupauksen tawoin.

Weli, sisar, samassa toiwossa ja samasta ijankaikkisesta werestä! Me saamme Jesusta itseään palwella täällä waelluksen maassa, niinkuin muinoin Martalle ja Marialle sallittiin. Kun me lapsia johdatamme hyvän mestarin luokse, silloin Herra Jeesus ottaa sen siki, kuin palweluksen Hänelle itselle tekisimme, ja kun me Hänen tähtensä lapsia johdamme Hänen luoksensa, niin antaa Hän päiwäthöimme loputtua ja illan tultua meille palkan: — Hän asettaa meidät oikealle puolellessa ja sanoo: „tule sinä, Isän siunattu, ja omista se waltakunta, kuin sinulle valmistettu on maailman alusta; sillä mitä sinä teit yhdelle näistä pienimmistä, sen sinä teit minulle!“

Lunastettu weli, werellä ostettu sisar! kerää ympärilles kyläkuntasi joutilas lapsisauma, pienet kirk-

kauden maan taimet, sabbatina, ja opeta heille taiwaallinen sulosanomaksi! — „Saako sabbattina työtä tehdä?“ kysyy karsaasti fariseus, „ei pyhäpäivä ole työtä warten asetettu!“ — Niin, mutta ihmisen Poika on myös sabbatin Herra ja Hän on käskennyt pyhänä hyväksi tehdä ja päästää Israelin sidotut tyttäret ja pojat heidän kahleistansa, ja on sen sabbatina itsekin tehnyt. Mutta fariseusten jylhä, kateellinen henki ei soifi, että Jesuksen nimi sopiwalla ja sopimattomalla ajalla julistettaisiin. Waan sinä Jumalan lunastettu ihminen, älä sinä heitä tottele, tee waan sabbattina hyväksi Jumalan työtä ja wietä sabbattia niinkuin apostolikin kehoittaa: „puhukaat keskenänne psalmeilla ja kiitoswirjillä, ja hengellisillä lauluilla, wiesaten ja soittaen Herralle teidän sydämissänne!“

Sitä myöten kuin viimeinen hetki lähestyy, Herran Jesuksen Kristuksen tulemisen päivä taiwaan pilwissä, ja sitä myöten, kuin pimeyden ruhtinas on omiansa kutsunut kiukkuiseen, kawalaan höökkäykseen Jumalan waltakuntaa vastaan, sitä myöten on Herra Jesuksen kutsunut omiaan hartaa sen työhön wiinämäkeensä. Sentähden on Hän herättänyt ylös pyhäkoulu-työn ympäri kristityn maailman, että niin monta sielua, kuin mahdollista, temmattaisiin tuon kiukkuisen saatanan käsistä.

Englannissa ja Amerikassa, Saksassa, Skandinaviassa y. m. ovat sentähden pyhäkoulut suurta siunausta ympärilleen lewittäwät sisälähetyslaitokset.

Wähäpätöisestä alusta ovat ne maurastuneet niin, että niillä nyt paitfi tarpeellisia kirjastoja, kalustoja ja rahastoja, monella on myöskin suuret moniker-
taiset kiviinuurit, joissa vielä wiikon alla kristillisesti hoidetaan ja kaswatetaan köyhiä, kurjia, isättömiä, äidittömiä lapsi raukkoja.

Semmoisissa pyhäkouluisa löytyy monta opettajaa kaikkein korkeimmasta kreivi- ja ruhtinasäädyestä aina alhaisempaan palvelustyyttöön asti . . . Kristuksen rakkaus kattaisee säätheroituksen Hänen työssään!

Näillä kouluilla on suuret awarat kouluhuoneet, urut, kartat, kirjastot, ja sunnuntaisin ne owat tungokseen asti täynnä lapsia. Näitä kouluja löytyy joka pienessä kylässäkin. Kristittyin uhraamaisuudella Herrallensa, lahjoilla ja testamenteilla owat ne päässeet niin maurastumaan. Ei kukaan opettajista, waikka muuten kuinka köyhä hywänsä, waadi palkkaa, sillä hän ei tahdo ajallisen palkan tähden ijankaiffista kadottaa.

Meillä Suomessa on pyhäkoulu vielä alulla ja sentähden myös monen tarpeellisenkin ulkonaisen wälilappaleen puutteessa; mutta Herran Jumalan siunauks-

fella mekin pääsemme uskollisella työskentelemisellä eteenpäin. Vähitellen voivat kyläkunnat meilläkin rakentaa itselleen jonkun yksinkertaisen yhteisen tuvan, jossa kiertokoulut, lukukinkerit, pyhäkoulut ja muut kyläkunnan tarpeelliset kokoukset pidetään. Jos siihen yhteen rakennetaan samari kirjastoa warten ja työkki hyyryläiselle, joka hyyrystään pitää siivon ja lämpimän, niin tämä ei suuria kustanna, waan tuottaa kyläkunnalle monet edut ja mukawuudet.

Koulupenkit ovat toinen, tarpeellinen ja toiwottawa asia, joka ei sekään erinäisiä kustannuksia kysy. Monen pitäjään kiertokoulussa on jo niin, että joka talossa ovat omat pienet pulpettinsa, tai koulupenkkinsä, lasten luvun mukaan ja siewän, yksinkertaisen mallin jälkeen tehdyt. Kun isä wie lapsensa kouluun, pannaan penkki lapselle mukaan, ja niin on tyhjä tupa äkkiä muutettu täydelliseksi kouluhuoneeksi.

Meidän kansamme on hywin taipuisa lauluun ja soittoon, mutta soittofoneita puuttuu. Halpahintaiset harmonit, joita moni kansan mies jo walmistaa, ovat hywin tarpeelliset pyhäkouluillemme.

Uuwan sopiwa on, että kirkkoraati ja kirkonkokous kirkkoherransa johdolla perustawat säännöllisen, seurakunnallisen pyhäkoulu-laitoksen. Että kirkkoherra itse,

tahi jonkun muun papin, kansakouluopettajan tai muun sopivan henkilön kautta, warinkin kerran wuodessa, mieluummin kesällä tarkastaa joka koulun, on aiwan tarpeellista. Että tämä tarkastus tulee opettawaiseksi, se tahtoo sanoa, että opettajat siinä tilaisuudessa saawat neuvoja missä pääasiallisesti heidän olisi opetusaineensa korjattawa, ja että tarkastaja itse pitää lyhyen malliopetuksen, on wälttämätön asia, jotta nämät tarkastukset hyötyä tuottawat. Sillä lailla wähitellen synthy opettajia, oikein etewiäkin. Erityisiä opettajakoukkuja woi alussa pitää, waikei niihin aina niin paljo wäkeä tulekkaan. Lufusilla on kirkkoherran samaten tarkastettava koulun järjestyks ja käytös; nuhdektawa laiskoja ja lewäperäisiä, jotka listojen mukaan owat harwoin koulussa käyneet; painettava heidän vanhempainsa mieleen, että pitäwät lapsensa koulussa, sekä annettava lasten, heidän vanhempainsa ja koko kinkeriwäen edessä osoittaa mitä lauluja owat koulussa oppineet. Minä woin wakuuttaa, että kuullessaan lapsiensä huulilta kauniita, ihania säweliä, jotka Sumalan karitsata ylistäwät, waluu wirtana khyneleet kowimpainkin vanhempain silmistä, sillä säwel tulee heitä vastaan sanain alla kuin rauhaa tuottawa, kutsuwa taiwaallisen isän ääni!

Myöskin on kirkkoherran ja kirkkoraadin kirkkourin alle otettava kaikki ne lapset ja wanhemmat

ihmiset, jotka käytöksellään häiritsevät pyhäkoulutointa. Opettajat tietyksi valitaan kylänlukuksissa. Vielä on monta kohtaa, jonka kautta tunnollinen seurakunnan opettaja voi edistää tätä kirkollemme ja kansallemme niin terveellistä ja raitistuttavaa suolaa, esim. vaatimalla rippikouluun ottaissa kyläkunnan pyhäkouluopettajain todistus kouluun pyrkiäin käytöksestä ja koulunkäynnistä y. m.

Suhannuspäiwäksi sopii kutsua kaikki seurakunnan pyhäkouluopettajat lapsineen yhteisesti johtamaan kirkkolaulua. Sumalan palveluksen edellä, aamulla, sopii pitää etewimmän laulunopettajan johdolla harjoituskoe ja sitte Sumalanpalveluksen jälestä heti, voivat lapset laulaa seurakunnan kuulten sekä yhteisesti, että eri koulut erikseen laulujansa. Päitfi että tämä on erittäin ylentäwätä, kehoittaa se myös uut-
teruuteen.

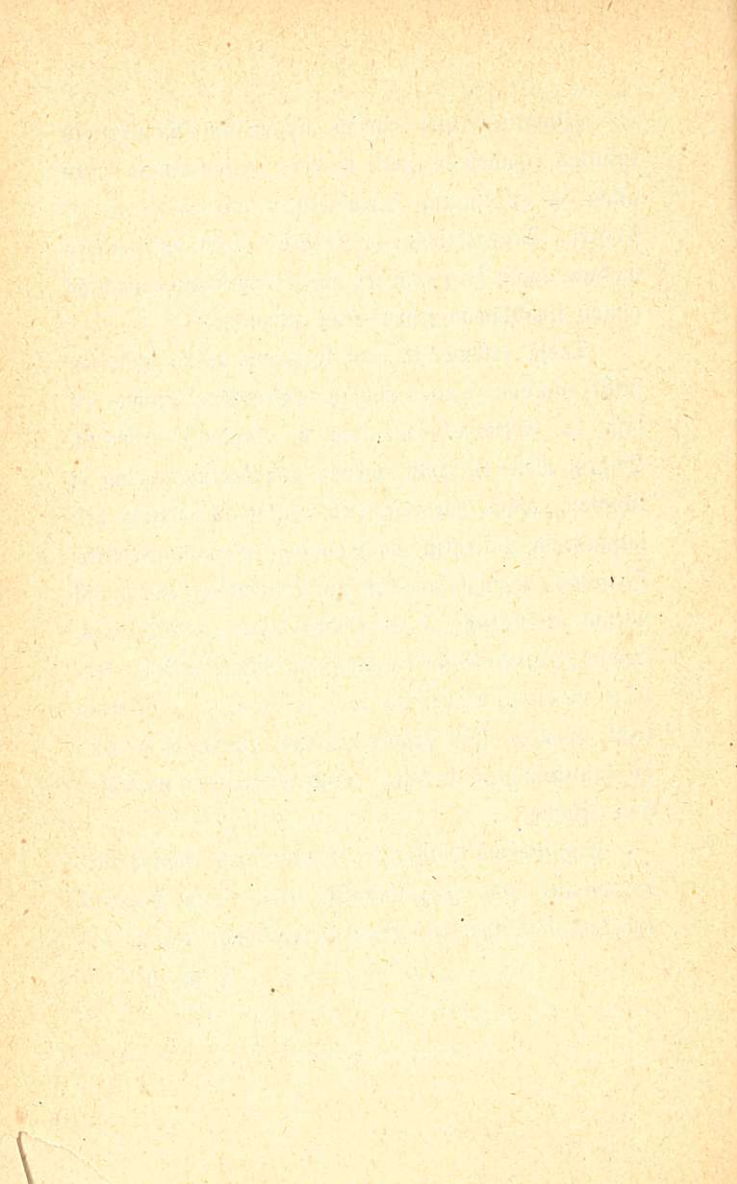
Uksimielisesti on joka haaralta tunnustettu sekä seurakunnan opettajain että kansan kesken, että pyhäkoulut ovat erinomaisen hyödylliset ja siwistyttävät, koska se wallaton, työn puutteesta syntywä keikkuminen sunnuntaisin, joka wie irstaiseen pyhänwiettoon, tämän kautta häwiää. Ihmisolento ja sielu janoo tyhdystä, wirwoitusta. Työtä kun ei ole tarjona kristillistä, jalostuttavaa, siwistyttävää humitusta, hafee se ratokseen lialätäköistä haifewaa wettä.

„Jokainen voi hyvän kirjan ääressä pyhänsä kuluttaa“, sanoo se, jolla on koko viikon aik. na tyllin aikaa ja tilaisuutta seurusteluun, tai on erakko tai filosofi. Seuraelämän, yhdesäolon halu, on ihmiseen mukaan luotu ja sentähden juuri pyhäkoulu tyhydyttää tämän siivistävän seurustelun tarwista.

Tässä jälempänä olen koettanut antaa pyhäkoululle olosuhteittemme pohjalle rakennetun neuwo- eli käsi- ja järjestyskirjan, jota on suuresti kaiwattu. Siihen olen liittännyt pienen pyhäkouluhistorian ja tilaston, josta näemme, että pyhäkoulu kaikessa hiljaisuudessa kuitenkin on maassamme mahtawa liife. Jumalan, armahujan, käsi on sen woima-hengellänsä wienyt eteenpäin; se on Hänen tyhnsä meidän seasamme Hänen Suomen kansansa säilyttämiseksi, kes- kellä suurien, wieraitten kansallisuuksien, joita was- taan olemme kuin pisara meressä, Jumalan pelwon ja kuuliaisuuden polulla näinä wiimeisinä waaralli- fina aikoina!

Ensimmäisenä laatuaansa pyhtää tämä kirja waati- mattomana olla palvelukseksi niille, jotka Suomen pyhäkouluisja tyhskentelewät Herran tyhmiöhinä.

. A. O. B.

Käsi kirja.

Pyhäkoulu on pidettävä, jos mahdollista, joka pyhä paikalla, joka aina edellisellä kerralla määrätään. Kyläkunnissa, jotka ovat loitompana kirkolta, alotetaan koulu pyhäkoulu varsinkin talvisaikana jo kl. 11 aamupuolella. Opettajia pyhäkoulussa pitää olla vähintään kaksi, vaan parempi on, jos on kolme eli neljä, että jos yhdelle tulee joku este tahi käy vuoroonsa kirkossa, pyhäkoulu ei senttia jää pitämättä. Joku opettajista olkoon hyvä laulaja eli muuten taipunut soittoon, jotta voi johtaa lapsia koraalien ja hengellisten laulujen tuntemiseen, sillä hengellinen laulu on yksi pääasia pyhäkoulussa.

Pyhäkoulu pidetään vuorottain kirkonkunnan joku kaisessa talossa, jossa silloin isäntäväki asettaa lautoja, tahi penkkiä istuimiksi pöydän eteen lattialle. Tupakoiminen, kovaasti puhuminen ja muu kahlääminen on kokonaan wältettävä, sillä tnpa on sillä kerta Herran huone ja kirkko; muistuttakoot opettajat siitä kyläläisiensä, että wanhemmatkin, jotka ovat saapuneet, hiljaisuudessa ja hartaudella ottawat osaa toimitukseen.

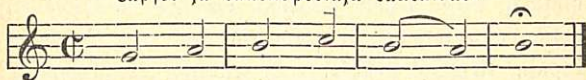
Kun sitte oppilaat ovat istuutuneet asemilleen ympäri pöytää ja opettajat asettuneet penkille pöydän taakse, alotetaan koulutoimitus siten, että laulunopet-

taja selvästi mainitsee wirrenwärsyjä, mielummin kolme, jotka lauletaan, kun lapset ovat löhtäneet ne mukaan tuoduiista wirsikirjoistaan. (Lapsilla pitää aina olla mukanaan koulussa wirsikirja, kirkkumus ja lasten raamattu sekä ne hengelliset lauluvihkot, joita opettajat määräävät.) Sopivia alkuvirsiä ja lauluja on tämän kirjan lopussa sivut 40–60.

Kun wärsyht ovat laulettu, lausuu yksi opettajista:

Isän Jumalan ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Lapset ja lauluopettaja laulavat:

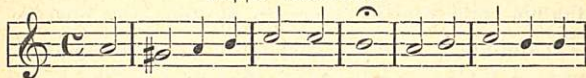

A - - men, a - - - men, a - - - - - men.

Opettaja lausuu:

Uuo minuhun, o Jumala, puhdas sydän, ja anna minulle uusi, wahwa Henki. Älä heitä minua pois Sinun kaswois edestä, äläkä minulta ota pois Sinun Pyhää Henkeäsi!

Lapset laulavat:

D, Su-ma-lan Ka-rit-sa, jo-ka pois o-tat

maailman syu-nit: ar-mah - - da mei - - tä!

D, Su-ma-lan Ka-rit-sa, jo-ka pois o-tat

maail-man syn - nit: Un - na meil - le rau - has ja

siu - na - uk - ses!

Opettaja lausuu:

Miin on Jumala maailmaa rakastanut, että Hän antoi ainokaisen poikansa, että jokainen, joka uskoو Hän en päällensä, ei pidä hukkuman, mutta iankaikkisen elämän saaman. Sentähden tahdomme Hänelle kiitosta weisata.

Lapsset laulawat:

Kai - fi woi - pa Jumalamme, Me jalka - s juureen
Woi - mas kai - fi wallat woittaa! Sua maa ja taiwas

ku - mar - ram - me, Si - nul - le lausuin kun - ni - aa.
kun - ni - oit - taa Ja wii - sa - ut - tas ju - lis - taa.

Sua kiit - tää Ke - ru - bim, Sua wei - saa

Se - ra - fim: Hal - le - lu - ja! Suur ar - mos - sa,

Suur woimas - sa Du Her - ra, meidän Juma - la.

Tämän jälkeen lankeewat kaikki polwilleen ja opettaja pitää rukouksen seuraawaisesti:

Herran Jesuksen nimeen rukoilkaamme!

Taiwaallinen ystävämme ja wapahattajamme Herra Jesus, joka tässäkin näet millä mielellä ja sydämmellä me sinua rukoilemme, anna Sinä meille Sinun köyhille lapsillesi, halullinen sydän, että me tänäpäiwänä hartaasti kuulemme Sinun pyhän sanasi, muistamme, että Sinä itse, Herra Jesus, opettajien suun kautta meitä, lapsiasi, opetat ja että me sentähden meidän sydämihimme kätkemme kalliit opetukset. Niin

Suo, Jesus, Henkes walon koittaa
Myös minullinkin armostas,
Suo mielen pimeys mun woittaa
Sun kirkkahalla sanallas!
Waiwaista mua armahda
Ja tahtos tielle johdata!

Ja nyt sinua Herra meitä ja meidän koulunkäyntiämme ja warjele meitä, walista kaswosi meidän päällemme ja ole meille armollinen, käännä kaswosi meidän puolehemme ja anna meille ijankaikkinen rauha. Amen.

Myös sopii kähntää joku muu siw. 17—39 oleswista rukouksista. Pääasia tässä on, ett'ei rukous lasten kanssa ole pitkä ja wäsyttävä, josta syntyhy uupumus ja wastenmielisyyhs lapsen sydämmessä; ja Herra Jesuskkin sanoo: „Koska te rukoilette, älkää olko monipuhuwaiset, niinkuin pakanat, jotka luulewat, että he paljohen sanojensa tähden kuulutaijin“.

Roska rukous on pidetty, huudetaan lasten nimet päiväkirjasta ja läsnäolevat merkitään viivalla. Sitte menewät ne lapset, jotka tawaawat ja aapista lufewat, toiseen huoneesen tahti toiselle puolen tupaa ja yksi opettaja seuraa heitä, johtaaksensa heitä ja kuulustellaksensa heidän pienet läksynsä aapiskirjasta. Opettaja antaa näitten pienten lasten yhteen ääneen ensin tawata ja lukea aapiskirjasta olewan läksyn ja sitte hän yksinkertaisesti kysellee heitä esim. näin: „Isä meidän joka olet taiwaisja? „Kuka asuu taiwaisja?“ — „osaatkos sinä Heikki sanoa?“ „Kenen isä Jumala on, — — Ewa?“ onko Jumala sinunkin isäsi?“ „Kenen isä hän on myös?“ „Missjä hän asuu?“ „missjä taiwas on?“ „minkälainen taiwaallinen isä on?“ J. n. e. Sillä tawoin kysytään ja kun lapset ovat wastanneet, kerrotaan heille lapsellisella tawalla taiwaallisesta isästä, kuinka Hän on kaiken luonut, minkä näemme, puut, ruohot, kiwet, linnut, eläwät; ihmiset, äidin ja isän ja lapset itse.

Seuraawana kertana otetaan ensimmäinen rukous: „**Pyhitetty olkoon Sinun nimes**“ ja selitetään samoin j. n. e. aapiskirja läpeensä.

Ne, jotka selwästi lufewat kirjasta, jääwät paikalleen istumaan ja opettaja kehoittaa heitä wirsikirjasta hakemaan pyhäpäiwän ewangeliumin. Sitte kysyy opettaja:

Mikä pyhäpäiwä tänäpäinä on?

Kun siihen on saatu oikea wastaus, kysyy opettaja:

Missjä paikassa pyhässä Raamatussa löytyy tämän pyhäpäiwän ewangeliumi?

Kun siihen ewankeliumikirjan johdosta on myös tullut oikea vastaus, annetaan yhden tahi useamman lapsen Raamatusta ja Uudesta Testamentista, jotka aina ovat pöydällä olevat, hakea mainittu paikka, joka on kowin tarpeen, jotta lapset tutustuvat Pyhään kirjaan. Kun hafia on ääneensä lutenut etsimänsä paikan ja muut lapset ewankeliumikirjoistaan ovat huomanneet sen oikeaksi, nouseaan seisolle ja kaikki lukewat ääneensä opettajan johdolla läpi ewangeliumin. Tämä on tarpeen, jotta sekä lapsille että läsnäoleville wanhoille tulee summittainen käsitys ewangeliumin sisälluksestä.

Kun ewangeliumi on yhteen ääneen luettu, sanoo opettaja;

Ääntäs Jesus kuullakseni
 Jalkais juureen laskeun.
 Siikuta Sä sydämmeni,
 Taiwuta se sinuhun,
 Että Sua rakastan
 Sydämmestän ainian.

Lapset laulawat:

A - - - - - men.

Sitte istutaan alas ja opettaja mainitsee jonkun lapsista, joka nousee seisolle ja selwällä ja kowalla äänellä lukee ewangeliumin ensimmäisen wärsryn. Opet-

taja alkaa kysellä lapsia, aina mainiten sen nimeä, jolta hän vaatii vastausta. Siitä on pidettävä huolta, ett'eivät muut saa vastata, kuin ainoastaan se, jolta kysytään. Jollei lukaan kysytyistä osaa vastata, silloin sanokoon opettaja yleisesti:

Kuka osaa tähän vastata?

Jollei sittekään tule vastausta, on opettajan se itse selitettävä. Näissä kysymyksissä on aluksi tarpeen seurata ohjeena Flyborgin kysymyspostillaa, joka pitää olla joka pyhäkoulussa. Uusiin teksteihin paraikaa valmistetaan samanlaista kysymyspostillaa, jotta tarpeen tullessa kirkkoraadit ja pyhäkoulu-yhdistykset voivat hankkia myös sen pyhäkouluille.

Kun opettaja ewangeliumin lopussa on joko lusenut postillassa olevan kehoituksen, tai itse lyhyesti sovitannut sisältöä lapsiin ja tilaisuuteen, walaiusten asiaa vielä pienillä, sopiivilla esimerkeillä tai kertomuksilla, sanoo hän:

Sunnustakaamme kristillinen uskomme!

Kaikki lausuvat fitte yhteen ääneen:

Minä uskon Jumalan päälle Isän kaikkivaltiaan, taiwaan ja maan luojan!

Minä uskon Jesuksen Kristuksen päälle, Hänen ainoan poikansa, meidän Herramme, joka siki Pyhästä Hengestä, syntyi neitseestä Mariasta, piinattiin Pontius Pilatuksen aikana, ristiin naulittiin, kuoletettiin ja haudattiin; astui alas helwettiin; nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taiwaasen, istuu Isän Jumalan kaikkivaltiaan oikealla kädellä,

sieltä on suurella voimalla tulewa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita!

Minä uskon Pyhän Hengen päälle, yhden pyhän yhteisen seurakunnan, pyhain ihmisten yhteyden, syntein anteeksi saamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän, amen!

Opettaja sanoo:

Rukoilkaamme:

O Herra Jumala taiwaallinen Isä! Me kiitämme Sinua sinun isällisestä huolenpidostasi, että suuresta armosta ja laupiudesta olet antanut meille sinun pyhän ja autuaaksi tekewän sanasi, jonka ympäri sinä nyt tässäkin olet koonnut meitä, jotka olemme sinun pyhän kirkkosi jäseniä. Me rukoilemme sinua nöyrästi: anna meille Pyhä Henkesi, että me kiitollisella sydämellä sitä omistaisimme ja sen jälkeen eläisimme ja aina ja jokapaikassa kasvaisimme ja lisääntyisimme uskossa, toivossa ja rakkaudessa, niin että me viimein autuiksi tulisimme Jesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta, joka elää ja hallitsee sinun ja Pyhän Hengen kanssa, totinen Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen.

Laps^{et} laulavat:

A - - men, a - - men, a - - - - - men!

— Edellisen rukouksen siaan voi myös käyttää sitä rukousta, joka wirsikirjassa on ewangeliumin jälestä.

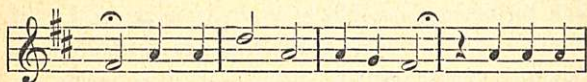
Sitte rukoilewat kaikki yhteen ääneen:

Isä meidän, joka olet taiwaisja, pyhitetty olkoon sinun nimes, lähestulkoon Sinun waltakunta, tapahtukoon sinun tahtos niin maassa kuin taiwaisja, anna meille tänäpäiwänä jokapäiwäinen leipämme ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme meidän welwollisillemme, ja älä johdata meitä kiusaukseen, waan päästä meitä pahasta, sillä sinun on waltakunta, woima ja kunnia iankaikkisesti, amen!

Senjälkeen lauletaan:

Her-ram-me Je-suk-sen Kris-tuk-sen ar-

mo, ja Su-ma-lan rak-ka-us Sa Pyhän

Hen-gen o--jal--li-----juus Ol-koon

kans-sam-me, Kai-kein kans-sa, A--men!

Sitten laulunopettaja mainitsee yhden wärshyn, joksi sopii joku siuru 40—60 olewista, joka lauletaan, ja niin on jumalanpalvelusosa loppunut.

Lapsset päästetään wiideksi minuutiksi tuuleentumaan ja taas paikoilleen asetuttuansa, alkaa laulunopetus. Opettajalle on erittäin tarpeen, jotta hän

harjaantuu yksikielisen kanteleen kätäntöön, joka on erittäin helppo oppia, sekä yksinkertaisten nuottien tunteeseen, jota opetusta mielellään joka kansakoulunopettaja antaa, ja johon oppii muutamissa tunneissa. Siten on opettajalle itselleen loppumaton hauskenkautta, että hän woipi kanteleen avulla laulaa minikä tahansa niistä niin erinomaisen suloijista ja wirtistävistä wirsi- ja hengellisistä laulusäweleistä, joista aikakautemme on niin rikas, waan joita tiedon ja yksinkertaisen taidon puutteesta niin wähän nautitaan. Suloinen säwel on kajahdus taimaasta, se on Jumalan kallis lahja maan lapsille, joka heitä säwelwirroillaan kohoittaa ylös korkeuteen, kauas pois heidän suruistaan, huolistaan ja taakoistaan. On huomattu, että sointuwa laulu kementää sairaan kiwut, selwittää hauraawaisen, tyhnyyttää lewottoman sydämmen, ilahuttaa ja jaloistuttaa!

Kannel pitää opettajan aina oikeassa duurissa ja nuottikirja oikeassa nuotissa.

Sopiwimmat ja kauniimmat laulukirjat paitti koraalit, owat epäilemättä pyhäkoulun laulukirjat, joissa laulut owat eri kristikansojen parhaista säwelteokkista otetut ja sovitetut pyhäkouluja warten, wienoilla, täyssointuisilla, woittoriemuisilla säwelillään!

Nuotti-wirsi-kirjasta owat rytmilliset nuotit aina kätettävät, sillä ne owat alkuperäiset ja oikeat, kun sitä wastoin se pitkäweteinen, yksitoikkoinen laulutapa, mikä nyt kätetään Suomen kirkkoissa, on myöhemmän pilaantuneen aikakauden tuottama ja todistaa jo pitkäweteisyyhdellään laiskuutta ja henki-welsttoutta.

Opettaja harjoittakoon aina yhtä laulua fiksi, kunnes se menee niin hyvästi, että lapset ilman johdantoa voivat sen laulaa. Ja wärssy lausuttakoon aina selwällä äänellä kuorossa, ennenkuin se lauletaan, että kaikille tulee selwä käsitys sen sisällystä. Wärssyjä annettakoon aina läksyksi seuraamaan pyhäkouluun ja pidettäköön tätä laulunopetusta vähintäin tunti, waan mieluummin pari kolmekin.

Laulun perästä kuulustellaan lyhyesti lasten läksyt katekismuksessa ja lasten-raamatussa.

Tämä ulkoa-luettaminen ei saa kestää kuin korkeintaan 10 minuuttia. Läksy-lukeminen onkin pyhäkoulussa siwu-asia, waan missä lapset ja wanhemmat niin tahtowat, woipi lapsille pieniä läksyjä antaa biblian historiasa ja katekismuksessa.

Lasten mieliin on teroitettava, että he lufewat jo kotonaan läpi päivän ewangeliumin ja miettiwät pyysi hiljaisuudessa. Sopiman raamatunlauseen ja wirren- tai laulun wärssyjä, ainakin yksi wärssy jokaisesta opetettawasta wirrestä ja laulusta, woi koti-läksyksi antaa ja seuraawana kertana lapsilta kuulustella.

Kun on aika ja tilaisuus, niin on hyvä, jos aina laulujen wälillä joko opettaja, eli selwästi lufewa lapsi, eli muu henkilö, lufee jonkun pienen kertomuksen lasten pyhäkoulu-lehdestä eli pyhäkoulu-yhdistyksen pienistä kertomuskirjoista.

Nyt lopetetaan koulu wirrenweisuulla ja rukouksella näin: kun on laulettu 3 wärssyä, langetaan polwille ja opettaja sanoo:

Riittäkäämme ja rukoilkaamme!

Me kiitämme Sinua, rakas taiwaallinen Isämme, joka meitä tänä päivänä rakkaudessaasi wartioinut olet, Sinun suloisen pyhän sanasi ja armonsi edestä; ja me rukoilemme Sinua: luo meihin uusi sydän ja anna meille uusi, wakaa henki. Me olemme heikot, syntiset lapsiparat, waan Sinä olet armorikas isämme; niin anna nyt ystävämme Jesuksen tähden meille anteeksi meidän hitautemme ja syntimme. Anna meidän opettajillemme kärjivällinen mieli meidän kanssamme ja siunaa heitä Henkes woimalla. Wuodata myös Sinun Pyhä Henkes meidän wanhempiemme sydämiin ja warjele heitä ja suuriruhtinastamme sekä koko Suomen kansaa pahasta. Niin

Sun armos, Jesus, sielulleni
 Kuin aamufaste wuotakoon,
 Ja wirwoituksen tunnolleni
 Sun weres pyhä tuottakoon,
 Ett' uuden woiman siitä saan
 Sun walossas waeltamaan!

Kuule meitä: Isä meidän, joka olet taiwaassa, pyhitetty olkoon Sinun nimesi, lähestyköön Sinun waltakuntasi; tapahtukoon Sinun tahtosi niin maassa kuin taiwaassa; anna meille tänäpäivänä meidän jokapäiväinen leipämme, ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin anteeksi annamme meidän welwollistemme; äläkä johdata meitä kiusaukseen, waan päästä meitä pahasta, sillä Sinun on waltakunta, woima ja kunnia ijanlakkisesti; amen.

Jos tämän jälkeen vanhaa wäkeä vielä on koossa, ja jos seurakunnan kirkkoherra on jonkun opettajista huomannut kenenwäksi ja opettaja itse on halukas, niin woi hän pitää lyhyen raamatun tutkistelemisen eli lukea postillasta päivän saarnan, joka toimitus myös lopetetaan wirren waisuulla ja rukouksella; katso siw. 17 j. f.

Nuorisoseurat.

Suotawa olisi myös, että joku tahti useammat pyhäkoulu-opettajat joka toiseksi pyhä-illaksi kutsuisivat kokoon sen kylän nuorison joka esim. neljänä edellisellä wuotena on päättänyt rippikoulunsa. Tätä „nuoriso-kokousta“ (bibelklasser, niinkuin niitä nimitetään Ruotsissa) woipi pitää pyhäkoulun lopetettua. Tahdon lyhyesti selittää sen suurta tarpeellisuutta ja hyötyä ja toiwon, että jokainen älyhys sen merkityksen.

Nuorukaisen ikä, jolloin tyttö-lapsi kehittyy neitseeksi ja poika mieheksi, on ihmiselämän melkein waurallisin ikä, warjinkin jollei ole hellät isän ja äidin, eli ystävän silmät walmomasja ja tukemasja.

Kun lapsemme owat rippikoulun suorittaneet, niin he joutuwat yhteiskunnassa aiwan uuteen asemaan. He luetaan „suuriin ihmisiin“, ja samassa joutuwat he kaikkien houkutuksien ja kiusauksien alaisiksi. Maailman kullalla pilatut huwitukset awaantuwat heille. Saastaisen rakkauden houkutukset hurmaawaisina ympäröiwät heitä. Ja häikästyinä maailman wale-ihanuudesta katsowat he ikäänkuin juopuneina tähän houfuttelewaan maailmaan, joka näyttää laskeneen kaikki onnet heidän jalkainsa eteen. Kaikki

hohtaa, kiiltää, uhkuu elämää ja iloa, onnea ja nautintoa.

Tämän kauniin, houkuttelevan maailman taka-puolta ei näe nuorukainen. Ei hän huomaa, että tämä on waan wäärää waloa, petosta, jonka takana wäijyy khyneleet, epätoivo, omantunnon waiwat, kurjuus, häpiä ja armoton fuolema.

Jos kukaan, niin tarwitsee tässä ijässä olewa kokeneen kristityn taitamaa ohjausta, neuwoa ja weroitusta. Jos kukaan, niin tarwitsee nuorukainen ahkeraan rientää armoistuimen eteen apua pyhittämaan. Muissa protestanttisissa maissa on tätä ruwettu Herran seurakunnassa toteuttamaan jo mainittujen (bibelklassien) nuorisokokousten kautta.

Pyhäkoulu opettajat owat meidän oloisamme sopiwimmat tähän toimeen. Niinkuin jo sanoin, kutsuwat he neljän viimeisten vuosien ripille päässeet nuoret esim. joka toiseksi pyhä-illaksi yhteen. Täällä pitää ensin joku läsnä-olewista rukouksen, joku, joka siihen on edellisellä kerralla sitoutunut. Sitte luetaan Pyhästä Raamatusta järjestyksessä siitä eteenpäin, mihin edellisellä kerralla pysäytettiin. Luetusta keskustellaan, pidetään esirukouksia semmoisten towerien edestä, jotka sitä pyhittäwät ja ennen kaikkea niitten edestä, jotka nähtävästi owat huonoilla teillä ja retkillä. Välillä aina lauletaan sopiwia lauluja. Koko toimitus kestääkään waan korkeintaan tunnin ajan. Jos johtaja näkee ja tietää jonkun nuorista olewan suurten kiusausten alaisena, tai rupeewan joutumaan lankeemukseen ja syntiin, on hänellä tilaisuus jälkeen ko-

kouksen varoitella rakkauden hengellä vaarassa ole-
wata, sekä jos ei asia näytä paranewan, ilmoittaa
seurakunnan kirkkoherralle, että hän voi ryhtyä Su-
malan määrämään toimeensa. Toimitus lopetetaan
rukouksella, katso siw. 17 j. s.

Sywin huomioon otettava seikka on järjestyks ja
hyvä käytös pyhäkouluisissa sekä opettajain että lasten
ja vanhempain puolelta. Sumala on järjestyksen Su-
mala ja ainoastaan, missä hyvä järjestyks ja siivo
käytös wallitsee, siinä waan pyhäkouluin hywästi
werjoo ja sen kaswatit kukoistawat kuin wihannat
puut wesiojain reunalla. Opettajat ottakoot siis it-
sestään waari ja rukouksella valmistautukoot Herran
yrttitarhan pienille taimille antamaan taiwaallista
kostutetta.

Jos joku lapsista taas osoittaa uppiniiskaisuutta
ja huonoa käytöstä, eikä opettajan ystävällisestä wa-
roituksesta huoli, merkitköön opettaja sen päiväkirjaan,
jotta syhllinen pyhäkoulun tarkastuksessa tulee saamaan
ansaitun palkkansa. Jos syhllinen on rippikouluun
menewä, ilmoitakoön asian siinä todistuksessa, jonka
kirkkoherra waatii jokaisen käytöksestä pyhäkouluopet-
tajalta, että seurakunnan sielunpaimen tietää rippikou-
lusta sillä kertaa poistorjua semmoisen, joka osoittaa
niin wähän rippilapsen mieltä.

Kylänluku-tilaisuuksiin merkitköön myös opettaja lasten lukulistoihin kuinka monta kertaa omat käyneet pyhäkoulussa, että siinä koko kyläkunnan edessä lais-
kat ja kelwottomat tulewat waroitetuiksi.

Pyhäkoulu tarkastus on pidettävä 2:sti vuodessa, kesällä ja lufufilla talwella.

Rukouskirja.

Koulua ja hartaushetkeä aloittaessa.

1.

O, minun armorikas lunastajani, Herra Jeesus! Opetä Sinä, joka myös kerran olit lapsi, minua kaisessa, jota en vielä itsestäni ymmärrä. Opetä minua pelkäämään Jumalaa yksinään ja Häntä rakastamaan ja aina olemaan hyvä ja puhdas niinkuin Sinäkin, rakas Jeesus, olet. Minä olen usein tehnyt pahoin. Ota pois minun paha sydämmeni ja anna Sinun hyvä sydämmesi minulle siaan, että olen Sinun kaltaisesi. Barjele tänäpäiwänä minun opettajani, kotini ja kaikki towerit täällä kaikesta pahasta ja suo, että aina olen ilofsi niille, jotka minua rakastawat. Anna Sinun enkelisi wartioida minua, että olen luonasi iloisena ja turwallisena, niin tiedän että missä tieni maailmassa käyneekin, saan olla Sinun rakas lapsesi. Amen.

2.

Raikkivaltiäs, ijankaifinen Jumala, Sinä totuuden henki, joka korkeudesta puhut, joka meitä walaiset

ja meitä lohdutat — tule ja johda meitä; asu tässä huoneessa; pyhitä lukumme! Johda meitä etsimään kaikesa, mitä opimme, ijanlaittisen Isän rakkautta, waltaa ja kunniaa. Suo meidän Jesuksen tunnossa kantaa hedelmiä täällä Jumalan waltakunnalle. Sinä, joka olet tie, totuus ja elämä, ijanlaittinen walo, meille autuudeksi annettu. Herra Kristus, anna sanasi uudesta meitä.

Herra, Sinä yksinään olet totinen walkeus, joka meitä talutat kotiin isänhuoneesen, walaise meitä, että me armon ajassa waeltaisamme Sinua seuraamme. Amen.

3.

O, Herra, Jumala, Sinä kaiken wiisauden lähde Sinun nimeesi olemme kokoontuneet tähän. Suo meille meidän työssämme armosti ja siunauksesi. Johda meitä totuutesi walossa, että yhdessä olomme on Sinulle kunniaksi ja meille autuudeksi. Siunaa myös tätä huonetta, että se tänäpäiwänä oliji Sinun temppeleinäsi ja kaikille opettajille ja opetettawille Sinun armosti lainaa, että me yhdessä hengessä ja käsi-kädessä waeltaisimme tämän syntimaailman läpi autuutemme maahan. Jesuksen Kristuksen kautta. Amen.

4.

Rakkahin Wapahtaja Herra Jesus, joka sanonut olet: rukoilkaat niin te saatte, minä rukoilen Sinua: ole minun luonani. Uuaa minun sydämeni korwat ja kosketa opettajani huulet Sinun pyhän alttaris

tulella, että hän juuri niin puhuisi, että ijäiyyden ihana maa aukenee minun silmäini eteen. Herra Jeesus, minä ikävöin wälkeutta, minä isoon ja janoon rakkauttasi ja wanhurskauttasi — oi sulje minut syliihisi, lempeä syliin — oi wiruta werelläsi minun sydämeni ja sanaasi alla kuiskaa minulle, Sinun morsiamellesi: minä rakastan sinua ja jätän sinulle minun rauhani! Älä milloinkaan, milloinkaan jätä minua. Kuule minua ijanikaikkisen rakkautesi tähden. Amen.

5.

Pyhitä Herra Jeesus meidän mieleemme ja wuodata meidän kaikkein päällemme armon ja laupeuden henki, että me sielumme wirwoitukseksi tänäpäivänä Sinun pyhää sanaasi tutkimme. Oi karkoita kaikki ulkokullaisuus ja rietas, ylpeä mieli meidän seurastamme. Amen.

6.

Herra Jumala, taiwaallinen isä, minä olen outo ja muukalainen täällä maailmassa. Anna minulle suojaa ja apua matkallani, sillä moni tahtoo minua houkutella syntiin ja hätään. Kiennä, Herra, awukseni ja pelasta sinun kyyhkysesä. Hufuta wiholliseni, jotka minun sieluani wäijywät, eiwätkä tahdo minulle rauhaa antaa. Voi, minnekkä woin minä paeta hädässä, waiwassa, waarassa, ja kuolemassa, jotka minua kauhistuttawat? Herra Jeesus, Sinun luoksesi riennän minä. Ainoastaan Sinun luonasi woin turmallisna lewätä. Sentähden kiiruhdan minä ahdis-

tettuna Sinun luoksesi minun autuuteni sarwi, minun kallioni, linnani. O, pelasta minua minun turvani ja toiwoni Sinun nimesi tähden. Päästä minua kaitista synneistäni, että kointähti koittaa minun sydämesseni. Valaise Sinun sanasi minulle ja tee se rakkaaksi ja makeaksi, että minä tänäpäiwänä taas sitä autundekseni kuulisin ja siitä ravintoa saisin. O Herra Jeesus, puhu sinä itse opettajani suun kautta minulle että minä hymnärrän ja omistan kalliit lupaukset ja kätken ne uskolla ja ilolla sydämeeni. „Sallikaat lasten tulla“, sanoit Sinä kallis Wapahtajani. Minäkin olen lapsi, olen pieni ja heikko ja hymnärtämätön. Mutta Sinä olet minunkin kutsunut luoksesi, syliisi. Pane kätes Herra Jeesus, minun pääni päälle ja siunaa minua kuulemaan Sinun pyhiä sanojasi, kuule Sinun rakkautesi tähden. Amen.

7.

Raupias, taiwaallinen isä, Sinun laupeutes ulottuu niin lewiältä kuin taiwas on, ja Sinun totuutes niin awaralta kuin pilwet juoksewat. Kallis ja suuri on Sinun hymnyhtes, että ihmisien lapset otat siipeis warjon alle. Ihmeellinen ja pitkämielinen olet Sinä, että meitä ravitjet Sinun huonees runsaalla tawaralla ja juotat rakkaudellasi niinkuin wirralla. Sinun tyhönäs on elävä lähde. Sinun walkeudessas me näemme walkeuden. Lewitä Herra walkeuden isä, laupeutes meidän ylitsemme ja wanhurskautes meidän päällemme. Älä salli meidän tulla voitetuiksi sisällisiltä eikä ulkonaisilta wihollisiltamme, äläkä anna yl-

pehden meitä kufistaa. Mõhrhytä meitä ja pshytä meitä ainiaan ja kaitissa kiusauksissa ja waiheissa Siinussa, Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta; amen.

8.

Jumala, minun Jumalani, ole minulle armollinen sinun hymmytes tähden. Pyhi pois minun syntini sinun suuren laupeutes tähden. Pese minua wäärhydestäni ja puhdistu minua, synneistäni. O, Herra Jeesus, luo minuun puhdas sydän ja anna minulle uusi wahwa henki. Pese minua, että minä lumiwalkiaksi tulisin, puhdistu minua, että minä puhdistuisin synneistäni. Sillä minä olen syntinen ja raadollinen ja täynnä maailman haluja ja himoja, jotka minua hokuttelewat. Älä jätä minua, Herra, älä heitä minua pois Sinun kaswois edestä. Älä ota minulta pois Sinun Pyhää Henkeäs. Oi, anna minun maistaa Sinun autuutes ilo, tue minua sillä hywällä hengeläsi, että minun kieleni ylistäisi Sinun wanhuruskauttas, Sinä Jumala minun autuuteni Jumala. Awaa minun korwan ja kieleni että kuulisin Sinun armoasi ja suuni ilmoittaisi Sinun kiitostasi. Amen.

9.

Herra Jeesus Kristus, minun Herrani ja minun Jumalani! Sinuun minun sieluni uskaltaa ja sinun siipeis warjon alle minä turwaan minun ahdistuksissani. Minä huudan Sinun tykösi Sinä korkein Jumala, joka minun hädästäni teet lopun. Sinä lä-

hetät taiwaasta ja warjelet minua. Sinä annat ne häpiään tulla, jotka minua koettawat pauloihin saada. Minun sieluni on niinkuin tulen liekissä, kun wihamiehet minun kimppuuni kähwät, joitten hampaat owat kuin keihäs ja nuoli ja sanat kuin kuolettawa myrky. Lähetä Jumala armos ja totuutes ja korota minua, että olisin walmis weisaamaan ja kiittämään Sinua. Sinulle, Herra, olkoon kiitos ja kunnia, sillä Sinun armos on suuri hamaan taiwaisiin asti ja Sinun totuutes pilwiin asti! Ja Sinä autat minua wihollisteni kädestä ja pelastat minua minun sydämeni suruttomuudesta. Oi warjele täälläkin pyhällä hetkellä kaikesta joka Sinun armosanas kuuloa häiritsee. Amen.

10.

Herra Jumala, minun lunastajani ja toiwoni! Ota korwiis minun rukoukseni ja ota waari minun rukoukseni äänestä. Osoita Herra, minulle Sinun tiesi, waeltaakseni Sinun totuudessa: kiinnitä minun sydämeni siihen yhteen, että minä Sinun nimeäsi rakastaisin. Minä olen pieni ja heikko: kätke minun sieluni waaroilta ja suruttomuudelta. Minä olen tullut sinua kuulemaan, warjele minun ajatukseni, etteiwät ne saa hajamielisinä wiedä minua pois Sinun sanastasi. Auta minua, minun rakas wapahtajani, minua itseäni vastaan ja sitä maailman henkeä vastaan, joka niinkuin kiljuma jalopeura minua tahtoo niellä. Oi, ilahuta Sinun palwelias sielu, sillä Sinun tykö, Herra Jeesus, minä ylennän minun sieluni. Käännä itsesi minuun päin, ole minulle armollinen.

Wahwista lapsesi sinun woimallas, että minä menen täältä pois kiittäen ja ylistäen Sinua minun riemuitsewassa sydämmesäni. Amen.

11.

Ah Herra Jumala, rakkahin isä, laupias, armollinen ja pitkämielinen, suuresta armosta ja totuudesta! O Herra Jesu Kriste, Sinä kärsiwällinen Jumalan karitsa! O Jumala Pyhä Henki, lohduttaja ja rauhan Henki! Ole minun walleuteni tässä pimeässä maailmassa. Synti minun ympärilläni pauhaa. Anna minulle syntini tunto ja tieto, mitä synneilläni olen ansainnut. Awaa minun mieleni, ymmärtääkseni Raamattua, jotta minä oppisin tuntemaan sinun tiesi ja totisella sydämen hiljaisuudella kokonansa itseni Sinulle antamaan. Jesuksen Kristuksen Sinun poikas meidän Herramme kautta; amen.

12.

Jumala siunatkoon kaikkia meitä, jotka olemme tähän kokoontuneet Hänen pyhää sanaansa kuulemaan ja lukemaan ja Häntä, meidän Herramme ja lunastajaamme, kiittämään ja ylistämään. Hän siunatkoon meitä Kristuksessa kaikella hengellisellä siunauksella taivaallisissa menoissa, että niinkuin Herran silmä on meidän ylitsemme ja me Häntä odotamme, me mahtaisimme tämän yhdesä olon kautta herätä ja wahwistua uuteen woimaan menemään uskon ja hengen siiwillä niinkuin kottat. Että me totisen elämän tietä rientäisimme, emmekä wäsyisi, että me waeltaisimme,

emmekä hitaitfi tulifi; että me kuulifimme ja fyhdämeen kätifimme. Anna fiihen Herra Jefus Sinun armofi ja fiunaukfefi! Amen!

Hartaushetkien lopulla.

I.

Di Jefus, johda waellufseni niin, että aina Sinua seuraan, muikalaisena kun waellan täällä oikeaan kottini. Sinä minun walkeuteni ja tieni, anna armofi, ett'en ekfy, fiillä minä tunnen että olen heikko ja horjuwainen. Wahwifta minua, o, Jefu, wäfewyhyteni, että kilwoitusaitkanani maan päällä Jumalan tahdon rafkaana pidän. Ijäinen kiitos Sinulle, joka kärkeit ristin kuoleman edestäni. Kiitos Sinun pyhän fanafi edestä, jota minä tänäpäiwänä sain nauttia. Tieni, waloni! Sinun puhdas waellufsefi minua joltaoon firrkaalla walollansa elämän kaitaa tietä, että Sinä kaikfi hywytyeni olet. Sinun ikeefi on suloinen, Sinun kuormafi keweä, Sinun tiefi totuus, armo ja oikeus; o, Jefu, anna minun ijäti seurata Sinua ja olla omanafi ijanfaitkifefi. Amen.

2.

Me kiitämme Sinua, taiwaallinen Ijä, Sinun pyhän fanafi edestä, jota olet meille armofiafi juliftanut ja fyhdämmiemme peltoon kylwänyt. Rasta myhös Henkefi wirwoittawalla elämän wedellä niitä, että sana pääfee itämään meiffä ja elämän lukoiftawia kaswia

lantamaan. Salli hälvetä suruttomuuden yön ja armoni kirkkouden Jeesuksessa paistaa meille. Sinä, Herra Jumala, jonka silmä katselee meitä, oi pelasta kaikkia meitä pahan hengen vallasta ja juonista. Herra Jeesus, ota meitä kädestä kiinni ja taluta meitä, kun jokainen kotia menemme, niin, että waelluksemme siellä ja maailmassa aina on siiviä, uöhyrä ja hiljainen. Siunna sanasi seuratkoon täällä minua työhöni, kotiini. Siunna haltuus uskon itseni, opettajani, wanhempiani ja koko isänmaani. Warjele meitä kaikkia siipeisi warjossa. Amen.

3.

Kiitos, Herra Jeesus, Sinulle siunna sanastasi ja armostasi. Sinä weit meidät jälleen tänäpäiwänä, lempehin Jeesus, kultaisten lähteitten luo, joista ammentaa saimme elämän ikiwiroitus wettä. Ja mikä on kaikki maailman ilo werraten siihen, että saamme olla Jumalan rakkauden esineenä ja Jeesuksen ystäwinä! Katso, nyt minä olen Sinun ja Sinä olet minun, sen Sinä sanastasi minulle wakuutat ja Hengelläsi minuun hengessäni todistat. Oi lisää, Isä, lisää autuuttani, uskoani kirkkoudesta kirkkauteen. Amen.

4.

Vähettä, oi Jumala, armotuules vielä, tääl' on niin kylmää, kolkoa! Tuomionjyyskeellä herätä suruttonta, joka sanatietoon luottaa. Sun armokastees wuotakoon ja rakkautes tuntekoon pienet, suuret, jotka harhaan käywät. O Jeesu, suloinen, häwitä pimeyden

walta maassamme. Suo armon herätys wirtana kulkea seuduillamme; että morfiamentasi, kaunistettuna, me käsi-kädesjä matkaamme rauhan maahan! Suo Jumala meidän rakentaa uskomme, toiwomme sanas wahwalle perusteelle! Kun sitte tuomion torwi soi, me turwallisna asumme lunastukseksi arkissa! Oi johda meitä niin täällä maan päällä, että kerran taiwaallisen häpöhdän ääressä meilläkin siamme on, — niin tapahtuoon. Amen.

5.

Kuink' suloista, kuink' autuaallista Jumalan lapsena täällä olla; kuink' turwallista Isän syliissä! Hänen suojelemanansa mun matkani käy taiwaan sulofatamaan. Kyll' usein myrsky pauhaa matkalla ja webet uhkaawat meitä hukuttaa, ja myrskyn nostaa perkele ja maailma, jotka mieliwät meitä kadottaa. Oi weli, siisar! joka aloit matkan ja tiellä olet taiwaan wakkamaan, uskalluksella nyt kätemme ojentaaamme Jesukselle. Jos Jesus makaa, kyll' uskon huu-dosta Hän heräjä ja tyyneen saattaa! Oi Jesus, se pelastettu on, joka hiljaisena waan sun jalkais juuressa lewähtää. Ei hätä suurin meitä saawuta, ett'ei wiel' suurempi oi' Jumala. Ja kaikessa, kun täällä kokea saamme, me selwästi myös huomaamme, ett' Hän meit' yhä rakastaa! Oi suloista, oi autuaallista Jumalan lapsena tääl' olla; Hän kantaa meitä isän syliisään! Ja kohta loppuu kaikki hätä, waara, ja kohta koti meitä saawuttaa. — Oi Jesus johda waan näin matkaamaan. Amen.

6.

Varjele Herra Jumala, taiwaallinen isä, Sinun sanasi, että me aina saamme sen puhtaana ja suo-
loisena sielunne ravinnoksi ja wanhastukseksi täällä
waeltaissamme. Ja älä anna meidän tytyä waan
sen oppimiseen, waan auta meitä etsimään myös sen
woimaa. Synnytä siis Herra Jeesus tänäpäiwänäkin
luetulla sanallasi meitä uudestaan, meitä ja meidän
omaisiamme, ystäviämme ja wihamiehiämme ja kaik-
kia ihmisiä. Amen.

7.

Nimeen Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen!

Weisatkaamme Herralle uusi weisu, iloitkaamme
meidän autuutemme turwalle! Sillä Herra on suuri
Jumala ja suuri kuningas kaikkein kuninkaitten ylitse
Hänen kädesään on kaikki, mitä maa kantaa ja wuor-
ten kuffulat owat myös Hänen. Kumartakaamme maa-
han ja polwille langetkaamme Herran meidän luo-
jamme eteen! Sillä Hän on meidän Jumalamme ja
me Hänen elatuskansansa ja Hänen kätensä lauma.
Hän meitä wirwoitti. Hän meitä ruokki. Hän meille
tänään sanoi: „Tänäpäinä kun kuulette minun ääneni,
älkäät paaduttako sydäntänne, niinkuin kiusauksen päi-
wänä korwessa!“ O, Herra, meidän Jumalamme, mei-
dän Jumalamme! Me Sinua taiwaallista Herraamme
kiitämme ja ylistämme. Täytä se työ, jonka meis-
sä alkanut olet, se suuri armon työ, ettäs meitä olet
kuolemastä herättännyt ja johdattanut Sinun ihmeel-
lisen walkeutes luokse. Sinun silmäs katsowat meitä

ja Sinun korvas ovat meidän rukouksissamme ja Sinä annat meille luvan uskoa syntimme anteeksi ja sanot: „maistakaat ja katsokaat kuinka Herra on suloinen“. Sentähden tahdomme kumartaen rukoilla Sinua ja kiittää Sinun nimeäsi Sinun armos ja totuutesi tähden, sillä Sinä annoit sielullemme suuren wälkewyyden. Herra, Sinun laupentes on ijankaikkinen, älä Sinun käsialaas hyljää Jesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta; amen.

8.

Me kiitämme Sinua, Herra, rakas taiwaallinen isämme! me ylistämme Sinua, karitsa, joka poisotat maailman synnit! Me Sinua kunnioitamme Herra, wirwoittaja! Sinä korkea kolmeyhteinen Jumala olet meitä ruokkinut totuuden sanalla. Mutta meitä, että me kaikki olisimme Kristuksen uskolliset seuraajat ja noudattajat ja emme häpeäisi Hänen pyhää elämäntänsä, waan noudattaissimme Jumalan karitsata kuluunka Hän menee, että Hän viimein saisi wiedä meitä elävään wesi lähdetten tykö ja poispyhykiä khynelet meidän sielme! Amen.

9.

Kuule, Herra, äänemme Sinun armos jälkeen. Wirwoita meitä Sinun hengelläsi. Sinä olet läsnä Herra Jeesus, ja Sinun laupentes on suuri. Katso, minä rakastan Sinun läskhyäsi ja iloitsen Sinun sanastasi. Minä odotan Sinun autuuttasi, että sieluni saisi Sinun todistukseksi. Herra! anna minun huutoni

tulla Sinun etees; anna minulle ymmärrystä Sinun sanas jälkeen. Kuule minun rukoukseni ja pelasta minua. Herra minä itäwöitsen Sinun autuuttasi, minä halajan olla Sinulle otollinen, Sinulle ykfiu kelwollinen. Sentähden annan minä itseni Sinulle, joka olet minun luojani ja lunastajani. Käytä minua ja mitä minun on Sinun tahtosi jälkeen. Ja kun tuntun raskaalta kieltää itseni ja maailman halut ja huwit Sinua seuratakseni, niin wahwista Sinä minua, niinkuin Sinä wahwistit Danielin, joka ennen antoi wiskata itsensä leijonain syötäväksi, kuin teki wäärin. Anna, rakas taiwaallinen ykkäni ja ystäwäni, minun sieluni elää, että minä pahasta pelastettuna viimein Sinua kiittäisin. Minä olen ekkhwä, niinkuin kadotettu lamma, mutta Sinun sanas lohduttaa minua ja walaisee minua. Kiitetty olkoon Herra joka meitä on etsinyt. Amen.

10.

Herra, Herra Jumala, laupias, armollinen, pitkämielinen, suuresta armosta ja totuudesta! Sinä, joka poisotat wääräyden, ylitsekäymisen ja syunin ja et antanut wiattoman Jesuksen, kun Hän päällensä otti meidän syntimme, wiattomana olla. Rangaistus oli Hänen päällensä, että meillä rauha olisi. Auta minua, o minun Jumalani, että minä Jesuksessa, minun Herrassani katselisin Sinua, minun Isääni, niin että minä kaikkia minun syntejäni, joitten tähden Sinun on tähtynyt rangaista omaa, rakasta poikaasi, rupeaisin sydämmen pohjasta wihamaan ja poisheittä-

mään. Että minä lapsellisessa pelwossa niin pelkäisin Sinun wanhurskauttas, että Sinun rakkautes alinoma ajaisi minua wahwaan uskoon ja halulliseen kuuliaisuuteen ja että minä luottamuksella Sinun ääretömään wiisautees ja pyhään johdatuksees aina ja kaikissa tiloissa antaisin itseni kokonaan Sinulle, Jesuksen Kristuksen Sinun rakkaan poikas meidän Herramme kautta; amen.

11.

Me rukoilemme Sinua Herra Pyhittäjä, että yhdistäisit meitä yhteen uskoon Pyhän Hengen siteellä. Warjele maailman loppuun asti Sinun pyhä kirkkosi ja estä pois kaikki sen häädä ja waarat! Oi walon Henki, walaise meitä että me woimme nähdä sitä kunian Herraa, jota me rukoilemme, sitä lempeää wapahtajaa, joka meitä tahtoo wiedä Isänsä waltakuntaan. Oi rakkauden Henki, wuodata Herran seurakuntaan rakkauden ilo, että me riemullisesti waeltaisimme Sinun weljinäsi, Herra Jeesus, rakastaen toinen toisiamme, niinkuin Jumalakin omaansa rakastaa. Oi lohdutuksen Henki, anna meidän löytää lohdutusta murheissamme, niinkuin lapsi sen löytää äitinsä sylissä. Käännä kaikki koetus ja murhe iloksi ja anna autuas päätös. Sinä totuuden Henki, wakuuta meille, että myös me olemme taiwaallisen isän pieniä lapsia. Oi suo meille että me löydämme sen kalliin helman, näemme että paradiisi on jälleen awattu ja kuolema voitettu! Herra kuule rukouksemme. Amen

12.

Herra Jeesus, rakas Herramme, Sinä joka olet wäkewä sankari ja kuitenkin lempeä, wuodata Sinun woimas ja sytytä Sinun tulefi meidän kylmässä sydämessämme! Me olemme heikot ja pienet, mutta Sinulle voimme kuitenkin työtä tehdä, sillä Sinä armollisesti otat vastaan pienenkin työn. Sinä annoit meille pyhän sanan, Sinä annoit meille armonajan että me voimme onnen saada. Sinä annoit meille opettajat, jotka meille puhuvat ja meitä hartaasti neuwowat. O anna, Herra Jeesus, meidänkin wuorostamme tästä rikkaasta aarteestamme antaa muruja myös niille, jotka sanan puutteessa syntiin näänthyvät. Auta, että me jokainen teemme Sinun tahtosi ja etsimme Sinun waltakuntaasi ensiksi. Sinä, joka teet heikon wäkewäksi, lämmitä ja innostuta meitä, että mekin sinun työtäsi teemme ja edistämme sielujen autuutta täällä kotimaassa ja kantaisten pakanain seassa. Amen.

13.

Rakas taiwaallinen isä, wuodata Sinun sanasi ja henkesi niinkuin wesi wirrat ylitsemme! Katso kuinka ohdakkeet ja orjantappurat täyttävät Sinun wiinimäkesi! Katso kuinka oikea wilja on harwa ja hieno! Katso Herra, kuinka vähän kuitenkin sinun sanas ja sakramenttis woima tunnetaan! O Jeesus, Jeesus, tule pian puhdistamaan wiinimäkeäsi! Maakunnat owat kylä lastetuita täynnä, waan missä on uskon tuli? Mitä se meitä auttaa että tiedämme, että sinä kuolit edes-

tämme, kun kuitenkin meidän seasamme tehdään ja kärsitään saatanaa kauheita töitä! Oi, Pyhä Henki, tule ja anna meille sitä valoa ja voimaa kuin vanhoilla kristityillä oli, jotka kärsivät kaiken, marttyrikuolemankin Sinun tähtesi. Amen.

14.

O Herra, Sinun sana on meidän kallis perintö-
osamme. Sen me jätämme myös lapsillemme. Anna
meidän hautaamme asti pitää tämän ihanaisten kulk-
kaisen kunniasa! Se on hädässä meidän apumme.
Se on elämässä meidän lohdutuksemme. Vielä kun
silmämme sammuu ja ruumiimme näänthy kuolemassa,
on se kirkas lytttilämme, turvamme ja lohdutuksemme,
jossa me näemme Sinun, voiton ruhtinaamme, awaa-
wan sylisi meille ijäisyyden ihanailla rannoilla. O
Jesús, waikka saatana ja maailma meiltä kaikki ryös-
täisi, älä salli heidän wiedä meiltä tätä Sinun kal-
lista sanaasi. Amen.

Erityisiä rukouksia.

1.

Läsnäolewa Herra Jesús, lyö alas minun itsek-
käisyyteni, minun kärsimättömyyteni, minun itsesrak-
kauteni, kun rakastan kurjaa itseäni; rewi sydämes-
täni kateuden, panetuksen ja hylpeilemisen henki, estä
minua pahoin ja kiiwaasti puhumasta ja tekemästä.
Boi kuinka olen kelvoton, kuinka heikko, kuinka wanha
luonto aina uudestaan minua synnin tekoon saattaa!

En kelpaa en niin mihinkään! Nosta minut, Herrani ja vapahdajani, Sinun hartioillesi. Niinkuin keltotonta, nöyryytettyä tuhlaaja poikaa, niin kannu minuaakin. Kun minä olen heikko, olet Sinä vahva! Särkyhnyttä ruokoa et murra! Juuri nöyräksi olet minut tahtonut ja raskautetuksi. Sentähden et heitä minuakaan pois. Lupauksesi jälkeen tulen Sinun tykösi, anna minulle tässä pimeydessäni wirwoitus ja lepo minun sielulleni! Kohota minut Sinun ristisi juurelle! Nosta minut korkealle, korkealle yli maan, yli kuoleman, yli taiwaan tuiffiwain tähtimaailmojen uuden elämän ijankaikkisesti kukoistawalle rannalle, jossa laulu kaikuu ympäri istuimen, jossa ain' on pyhä rauha. Amen.

2.

Jesus auta meitä kotiin. Wie, Pelastaja, meitä läpi ristin, läpi kamppauksen, läpi ahdistuksen, yön ja pimeyden tässä erämaassa. Wie meitä, Lunastaja, kotiin.

Waikka tie on pitkä, waikaa, mätäinen ja raskas, niin auta meitä, ettemme murheen päiwinä walittele kuormaa, jonka päällemme panet meidän siunauksellemme. Sillä wastoinkäymisen tiellä me Sinun tykösi tulemme.

Ja kun tuskien hetki raskauttaa sydäntämme, kun meidän täytyy vielä lähimmäisemmekin ristiä kantaa, niin opeta meille sitä suurempaa kärsiwällisyyttä. Anna meidän raittiilla ja iloifella mielellä odottaa päästön hetkeä.

Päämaalin me saavutamme, sillä Jeesus edellä lämmä käypi. Häntä tahdonme uskollisesti seurata itse kuoleman sykkien aaltojen läpi elämän rannalle asti, kaimattuun isänmaahanne!

Jeesus auta meitä kottiin! Wie, Pelastaja, meitä läpi ristin, läpi kamppauksen, läpi ahdistuksen, yön ja pimeyden tässä erämaassa. Wie, Lunastaja, meitä kottiin! Amen.

Amurukous.

1.

Minä kiitan Sinua minun lunastajani, joka minut messiani armollasi warjosit, ja rukoilen Sinua suo minun kaikki työni ja ajatukseni tänäpäinä olla Sinulle mieliksi ja kunniaiksi. Älä wäistykä minusta pois ja jätä minua yksin, waan ole Sinä muuri minun edessäni kiusauksia vastaan. Walwo rakkautella minun omaisteni ylitse. Siunaa ja wahwista minun opettajani ja keisarini ja koko Suomenmaa Sinun armohengelläsi; kuule minua lupauksesi tähden. Amen.

2.

Taas koittaa meille päivä armon ajassa. Taas fallit, rakas Herra, meidän nähkä uuden armopäiwän walon. Ja hö on mennyt ja aurinkoinen nousi ja poisti meiltä pimeyden.

Siunattu oli se keskihön hetki, jolloin Sinä, Herra Jeesus, synnyit tänne. Silloin kohosi idässä

ylös ihanin aamurusko, joka nousi ja walaisi maailman yön ja toi päivän sen lapsille.

Ja waikka laulaisi joka metsän puu ja oksan lehti hlistelisi, niin ei kuitenkaan hylkisi woisi ne Herran armoa kiittää. Sillä ijäisesti nyt paistaa elämän walo kaikille ihmislapsille.

Siis kiitämme Sinua, Sä isä hywä, niin iloisesti kuin leivo aamulla. Me kiitämme Sinua uudesta armon päivästä. Me kiitämme Sinua elämästä, jonka annoit kuolemassa. Jesuksen nimesä olkoon tämä siunattu päivä meille armon ja elämän päivä.

Suo meidän päivä päivästä matkata isänmaahan, jossa ei enään yötä ole; jossa seisoo kaupunki kultainen, sen sisässä ilo ja riemu. Sinne johda meitä, että me ijäti saamme walon päivästä olla. Amen.

Utarukous.

1.

Herra Jeesus, tee Sinä hywäksi jälleen, mitä minä tänäpäiwänä sekoittanut olen ja anna minulle anteeksi hitauteni ja pahat tekoni. Minä olen niin kelwoton Sinun armohos, niin huono, niin peräti huono. Ja kuitenkin Sinä olet minun armahtajani, minun wapahtajani, minun suloinen osani! Sinä olet pitkämielisyhdellä minua kärsinyt ja temmannut minut kuin kekäleä tulesta. Walwo Sinun lapsesi hlitse. Minä jätän itseni ja kaikki mitä minulla on Sinun huomaasi. Pyhät enkelisi minua wartioikoon. Amen.

2.

Oi Herra, jos' et hyljää pienten ääntä,
 Suvaitse Sun kaswosi mull' kääntää!
 Mihin maailmassa mä joutunenki,
 Sinä tieni suojaat myrskyhisenki.
 Onni tulee, onni katoaa!
 Se onnen saa, ken Sua rakastaa! Amen.

3.

O. Herra Jeesus, pyhy luonani. Yö tulee ja pi-
 meys laskeuu maan päälle ja pimeyden waarat ovat
 ympärilläni. Warjele minua, Sinä uskollisiin ystä-
 wistä! Kun minä unniestan filmäni ja nukun, en
 tiedä jos enään milloinkaan tänne takasin hawahduun.
 Sulkeu sentähden Jeesus minun sydämeeni ja minun
 omaisteni sydämmiin. Niin, amen, voittoon Sinä wiet-
 meitä jos walwomme tai nukumme, päiwällä ja yöllä!
 Ylistys, kiitos ja kunnia olkoon Sinulle, Lunasta-
 jamme, Jumalamme. Amen.

Perheellinen rukous.

Raikkivaltias taiwaallinen Isä, joka olet asetta-
 nut miehen ja waimon toinen toisensa awuksi, katso
 laupeudessaasi meidänkin liittoamme. Ole Sinä, Herra
 pyhittäjä, aina kolmas meidän kodissamme ja yhdistä
 hengelläsi meidän sydämmemme puhtaalla rakkaudella,
 niin että woimme lärsiä toinen toisemme heikkoudet
 rakkaudella ja ilolla ja yksimielisesti kannamme ne
 wastoinkäymiset ja haawat, joita maailma ja saatana

tuottawat. Pyhitä meidän sydämeemme, ett'ei mikään epäily ja liukas kieli pääse meidän wäliimme. Sinä Herra yksin voit perheemme rauhaa suojella; ole sentähden Herra Jeesus jokapäiwäinen wieraamme. Amen.

Opettajan ja perheenisän rukous.

1.

Anna Herra minulle totinen, iuokas henki ja woitele minun kieleni Henkesi woiteella, että woin niin puhua ja opettaa sulosanomata Sinusta, että sieluille tulee herätys elämään. Tee sanani teräväksi kuin nuoli ja makeaksi kuin hunaja. Walmistu kuuliani sydämet, että he wilpittömällä wanhurskauden isoomisella sanan vastaanottawat ja iloksensa kätfewät. Amen.

2.

Herra, kaikkiwaltias Jumala, jollet Sinä huonetta rakenna, niin me turhaan työtä teemme. Jollet Sinä meidän huonettamme ja yhdessä oloamme warjele, niin hukkaan me walvomme. Se on turha, että me warhain nousemme ja myöhään maata menemme ja syömme leipäämme surulla, sillä Herra antaa ystäwilleen heidän maatesansa. Sentähden me käännymme Sinun puolehes, Herra, ja nöyryhtämme itsemme Sinun edessäsi. Ota vastaan ja omista meidän heikko ja puuttuwanen työmme. Täytä Sinä mitä me puuttumme. Rakenna Sinä ja warjele meissä Sinun lapsilaumaasi. Me olemme itse ylönsä mahdottomat

Sinun sanaasi julistamaan kuolemattomille sieluille, mutta me teemme sen Sinun käskystäsi. Sentähden hedelmäkin on Sinun vaikutukses, waan ei meidän. Oi, älä anna meidän julistaa itseämme ja sanoilla wiifastella, waan anna meidän wiitata sinuun yksin ja yksinkertaisesti edestuođa elämän totuus kaikesta wastuksesta, kaikesta wälinpitämättömyydestä huolimatta. Muistuta meille että ne, jotka kynnellä kylwäwät, ne ilolla niittäwät. Tee meitä kärsiwällisiksi Sinun sanasi julistamisessa, ettemme wastukses ja pilkassa laakaa. Paina sydämmeemme, että meidän täällä pitää mennä työhösi itkien ja wiedä ulos kallis siemen ja että me kerran tulemme riemulla ja silloin tuomme lyhteen mukanaamme. Silloin Sinä Sinun lupauksesi mukaan tähtät meidän suomme naurulla ja meidän kielemme on täynnä riemua. Herra tähtä meitä pyhällä innolla Jesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta. Amen.

Huokaus.

Mikä on tuo suuri joukko, lumiwalkeissa waatteissa, joka istuimen edessä on? Se on se sankarijoukko, joka siitä suuresta ahdistuksesta tuli ja on karitsan weressä waatteensa walaisnut. Siellä he nyt wiettäwät juhlaa riemulanluilla taiwaallisen wanhimman edessä kaikkein pyhäin enkelein kanssa. Täällä he oliwat ylönkatsotut. Waan katso heitä nyt! Mikä loisto, kun he istuimen edessä seisowat, ruunut päässä taiwaan pyhässä pappis-puivussa! Täällä kyllä monessa murheessa kynnelet waluiwat poskille. Mutta Jumala pyyhki kynnelet, kun he kotiin tulivat. Nyt he

wiettävät ikuistariemu-juhlaa siellä, missä elämä on suloisinta, ja karitsa itse on elämän wirralla sekä isäntä että kutsuwieras.

Di onneasi, sä joukko, että täällä taistelit! Että täällä olit uskollinen ja pääsit läpi ja voitit! Sinä olet ylönkatsonut maailman lohdutuksen. Sentähden saat nyt nauttia ikuisista autuutta ja niittä, mitä täällä kylwit kynnelillä ja huokauksilla enkelein iloitesssa. Kohota äänesi, nostä palmusi! Niemu-laulusi nyt soikoon: Kiitos, kiitos ijanikaikkisesti Jumalalle ja karitsalle! Amen, amen.

Kuulkaamme mitä Herra Kristus rukouksesta sanoo:

„Te ette ole tähän asti minun nimeeni rukoilleet; rukoilkaat niin te saatte, anokaat niin teille annetaan ja kolkuttakaat niin teille awataan, sillä kaikkia mitä ikänä te rukoilette Isältä minun nimeeni, niin Hän antaa teille“. — Usko ja käy käsiiksi, niin sinäkin saat!

Laulu.

Koska löytyy eriyinen laulukirja pyhäkouluja warten, ei tähän oteta mitään eri lauluja. Kehoitetaan waan jokaiseen pyhäkouluun ja kotiin hantkimaan pyhäkoulun laulukirjaa, jossa löytyy useimpien kansojen kauniimpia säwelyksiä, jotka sopiwaat hengelliseen lauluun. Siinä löytyy myös wirsikirjamme kauniimmat wirret.

Kun siitä ensin opitaan järjestyksessä, niin on saatu ihana säwel-warasto elämän matkan waraksi, jota voi käyttää wainiolla, metsissä ja järwillämme kulleissa ja niin myös kotona, hartauskokouksissa ja kirkossa. Siinä on lauluja kaikkia tilaisuuksia warten.

Helppo on myös sitte oppia ja laulaa wirsikirjan muitakin säweliä.

Laulun opetus pyhäkoulussa muuten tapahtuu seuraawalla tawalla:

Väskyksi annetaan laulettawan laulun wärssi. Opettaja sillä wälin kotonaan harjoittelee kanteleella laulun nuottia. Koulussa luetaan wärssi ensin ulkoa ja sitte kuorossa muutama kerta, kunnes se kullee puhtaasti. Sitte laulaa opettaja wapaasti tai soittofoneen avulla sen, että lapset huomaawat säwelyksen muodon.

Sen jälkeen laulaa opettaja lasten seuratesa ensimmäisen säe-jakson ja uudesta sen kunnos lapset jo seuraawat reippaasti. Samaten opitaan toinen, kolmas ja kaikki säe-jaksot. Koko wärssy lauletaan wihdoin niin monasti, että lapset laulawat sen opettajan awutta. Täten vuoden pitkään mennään laulusta lauluun, wirrestä wirteen kuitenkin aina mieleen johdattamalla jo opittuja lauluja, käyttämällä joitakuita pyhiä wärsinaišina kertomapyhiä.

Opettajille on paras, etteiwät ryhdy numero-nuottien kanssa yrittelemään, waan kohdastaan tustuwat tawallisiin nuotteihin, niin woivat sitte soittaa mistä laulukirjasta tahansa. Ne opettajat joilla on aikaa ja tilaisuutta perusteellisempaan nuotti-oppiin woivat hankkia itsellensä esim. urkuri Achten toimitaman kirjjan musikin alkuharjoitukset.

Miitten waralta, joilla ei ole siihen tilaisuutta panen tähän supistuneimmasa muodossa neuwon, miten he woivat winvoittaa kanteleensa ja saada siihen nuotit merkityiksi.

Staalaa eli nuotti-taidon awain on tämmöinen:

c, joka on ensimmäinen nuotti linjan alla ja yliiivoitettu, on se ääni, jota mies tavallisesti puhuessaan käyttää. a, joka on nuotti toisen ja kolmannen rivin välillä alaaltapäin, on se ääni, jota tavallisesta ääniraudasta saadaan. Kun on yksikielinen kantele, niin wiivataan pitkin lautaa kielen wiereen 5 wiivaa, niinkuin esimerkissä nähdään. Sitte etsitään kanteleella sitä ääntä, joka on ääniraudassa. Kun sille kohdalle on tultu, niin pannaan siihen toisen ja kolmannen rivin väliin semmoinen nuotin merkki, kuin esimerkissä on ja allekirjoitetaan a. Se ääni, joka kanteleessa on lähinnä tätä oikeasen, eli reikään päin, on siis nuotti kolmannella wiivalla p edellä tai b. Seuraawa ääni on myös kolmannella linjalla, waan ilman alennus p merkkiä ja on h. Seuraawa ääni on kolmannen ja neljännen linjan välillä ilman ylenhys tai # merkkiä ja on c. Sitte tulee myös kolmannen ja neljännen välillä olewa ääni ylenhysmerkillä, joka on eis j. n. e. Samalla tavalla mennään a nuotista alaspäin ja merkitään sinnekinpäin nuottien nimet.

Kun ruvetaan jotakin nuottia soittamaan, katsotaan siis ensimmäistä nuottia millä linjalla tai välissä se on ja onko sille ylenhys tai alennusmerkkiä. Sillä lailla saadaan tietää nuotin nimi. Sitte haetaan se sama nuotti kanteleesta, painetaan sillä kohdalla kieltä ja wedetään rokaa, tai naputetaan formilla kieltä ja niin soi laulun ensimmäinen ääni. Samaten etsitään toinen, kolmas ja koko laulun nuotit. Ja sitte soitetaan, kunnes harjaannutaan niin, että voidaan heti ensi kerralla soittaa mitä hywänsä.

Toisia nuottia vedetään pisemmältä, toisia lyhemmältä. Ne ovat sentähden jaetut kokonaisiin, puoliin, neljäsofiin, kahdeksasofiin, kuudestoistaofiin j. n. e. Puoli nuottia täytyy laulaa puolta lyhemmällä ajalla, kuin koko nuottia j. n. e. Tässä on niiden merkit.

Kokonuotti., puoli, neljäsofa, kahdeksasofo, kuudestoistaofa.
laaaaaaaaa, laaaaaaaaa, laaaa, laa, la.

Tällä neuwolla ja vähällä ahkeruudella pääsee jokainen nuotti tiedon alkuun ja mitä vaikeuksia ja outoja merkkejä muita löytyy, niin niistä pian selwän saa, kun kysyy luffarilta eli kansa- tai kiertokouluopettajalta.

Kirjallisuus.

Seuraava kirjallisuus on välttämättömän tarpeen jokaisessa pyhäkoulussa:

- 1) Virsikirja.
- 2) Nuottivirsikirja.
- 3) Käsi- ja rukouksikirja.
- 4) Raamattu.
- 5) Saulun aarreaitta tai Pyhäkoulun ja kodin laulukirja.
- 6) Saman nuottikirja.
- 7) Flyborgin kysymyspostilla.
- 8) Uusien tekstien kysymyspostilla.
- 9) Päiväkirja.
- 10) Pyhäkoulun ja lasten lehti.
- 11) Napinen.

Sitä paitsi on opettajille tarpeen muukin pyhäkouluja varten tullut ja yhä ulostuleva kirjallisuus, josta ilmoitus löytyy tämänkin kirjan viimeisellä sivulla ja pyhäkoulu-lehdessäkin aina aikansa.

Näitä kirjoja voipi hankkia joko siten, että seurakunnan kirkkoraati varustaa pyhäkoulut näillä, tahi että itsekusjakin pyhäkoulupiirisjä esim. lukusilla kerätään tarpeelliset varat vapaaehtoisesti. Meinen kirkollinen Pyhäkoulu-Yhdistys Suomessa pitää taas siitä huolen, että kaikki, mitä pyhäkoulu tarvitsee, huokeimalla hinnalla saadaan.

Pyhäkoulun historiaa.

Ensimäisillä kristityillä apostolien aikaudella oli lasten opetus kristin-uskon totuuksiin jo tärkeä asia. Kirkkoisä Hermas kertoo apostoli Johanneksen ajoilta, toiselta vuosisadalta, kuinka kristittyjen perheissä äiti istuu perheen keskellä ja opettaa pienokaisia kristillisessä lasten-opissa, — se on silloin jo äidin suloinen kutsumus.

Tästä siemenestä perheessä syntyi sittemmin samantoinen opetus niille lapsille, joilla ei ollut vanhempia tai joittenka vanhemmat olivat pakanoita, niin että toisen vuosisadan loppupuolella kristityt pitivät varsinaisia uskon opetuskouluja pyhäpäivinä lapsille.

Näissä kouluissa opetettiin lapsille ulkoa „apostolinen uskontunnustus“ sekä „Isämeidän“, nämät katekisten aikakausien katekismusten pääkappaleet, ja lyhyt selitys niihin, johon liitettiin kertomuksia Jeesuksen elämästä ja vanhan testamentin historiasta. Ewangeliumitekstit tulivat tutuiksi saarnassa, niinkuin yleisesti jumalanpalvelus, laulu, rukoukset ja raamatun lukeminen vaikuttivat sekä opettavaisesti että rakentavaisesti. Sen ajan katekismuksia löytyy vielä esim. Kyrielluksen Jerusalemistä. Päälukeminen oli kuitenkin Pyhä Raamattu sitä myöten kuin uuden testamentin kirjat wafaantuivat.

Uituiseen kehoitettiin tähän kaikkein hedelmällisempään lukemiseen: „Raamattua pitää sinun opettaa sinun lapsillesi ja rakastaa edellä kalliita kiviä ja silkkiä“, sanoo senaikainen mainio kirkkoisä Hieronymus.

Sitte korotti lisääntyvä paavin-walta valtiokansa yli seurakuntain kuudennesta ja vielä enemmän seitsemänneistä vuosifadasta alkaen, samassa tukehuttaen kaiken opetuksen ja yhä lisääntyvillä taruilla elättäen kansaa. Opetus sulkeentui silloin luostarikomeroihin ja Raamattu tuli kiellettyksi kirjaksi. Piimeys peitti maan ja synkeys kansat ja tätä kesti lähemmin tuhannen vuotta. Vainoastaan siellä täällä säilyi syrjäseuduissa kristillinen lasten opetus Raamatun lukemisen kanssa, niinkuin esimerkiksi hurjasti wainottujen Waldolaiusten keskuudessa Alppein wuorisolissa ja rotkoissa.

Wähitellen koitti uskonpuhdistuksen aikakausi. Jo tätä ennen olivat humanistit wapaammaksi saaneet muun opetuksen esim. wanhojen kielten, filosofian, matematiikan y. m. Wuotena 1527 perusti Martti Lutherus pyhäkoulunsa Wittenbergissä Saksan maalla, jonka tarkoitus kuitenkin ei vielä ollut niin paljon lasten kuin yleisesti nuoren kansan opetus jumalallisiin totuuksiin. Kuinka kowin kirjalla kannalla kristillinen kansanopetus oli siihen aikaan, huomaamme, kuullessamme, mitä Lutherus sanoo: — „he elää retustawat kuin karja ja siat“. Että perustus oli laskeuttawa nousewan sukupolwen waraan, sen hän kohta älysi ja kirjoitti siinä mielessä kirjasen: hyöty lasten koulussa pitämisestä“.

Lutheruksen päivistä asti on pyhäkoulu-aate yhä lewinnyt kaikissa uskokunnissa, vaikka kiihkeät uskonnolliset ja valtiolliset riidat, rettelöt ja taistelut ovat tätä niinkuin muutenkin ewangeliumin lewittämisen työtä ehkäisseet. Mainioista miehistä, jotka paljon ovat tällä alalla waikuttaneet (paitji suuri paljous, jotka hiljaisuudessa ja maailmalle tuntemattomina ovat „näille pienille“ ojentaneet elämän weden pisaroita), mainitsemme: August Herman Francke Saksanmaalla, Johan Knox Skotlannissa, Karl Barromeo Italiassa ja Francois de Sales Sweitsissä, joka kuoli 1622.

Sitten tulemme meidän vuosifataamme — suurten keksintöjen ja tawattoman edistymisen aikakauteen.

Bahuuden ja jumalattomuuden töitten edistyessä suurenmoisiksi, äärettömiksi, edistyy sen rinnalla myös Jumalan waltakunta. Mahdottomaksi, wastustamattomaksi wirraksi on 50 vuoden kuluessa ennen meidän tuntematon pakanalähetyks paisunut ja sen ohessa on sisälähetyks erittäin pyhäkoulu-alalla kaswanut ihmeteltävässä määrässä.

Kaikkisissa maissa ja kaikissa uskokunnissa, jopa jäykässä ja kaawoihinsa jähmettyneessä kreikkalais-ortodoksoisessakin, on pyhäkouluja tuhansittain. Mahdottoman korkealle ovat nämät kohonneet warjinkin Englannissa ja Pohjois-Amerikassa. Mahdoton on sentähden luetella kaikkein niitten nimiä, jotka etewinä ovat pyhäkouluasiaa tällä vuosifadalla harvastaneet. Robert Raikes, Boardman, Moody, Talmage olkoot waan siwumennen mainittuna, koska he

kirjatuotteittensakin kautta ovat Suomen yleisölle tunnetut.

Crityijissä maisja ovat pyhäkoulut wahvistuksensa yhtyneet niinkutsutuihki yhdistyksilsi. Slandinawiasja tai Ruotšisja, Norjassa ja Tanskassa on sentähden useimpia semmoisia yhdistyksiä, eri yhdistys itsekullekin uskonlahkelle. Joka wiides wuosi pidetään yhteinen pyhäkoulu kongressi, johon edustajoina joka maan yhdistyksistä tulee. Kirkollinen pyhäkoulu-yhdistys on Ruotšisja wähäpätöisin, jota wastoin wapaakirkolliset ovat tätä nykyä wilkkaat ja woinakkaat, tietysti edellisen laimeuden ja hitauden tähden. Norjassa ja Tanskassa ovat asiat taas päinwastoin, waikka kirkko siellä on paljon suuremmissa määräsä riippuwa waltiosta kuin Ruotšisja. Tästä siirrymme nyt meidän oman rakkaan isänmaamme pyhäkoulu-historiaan ja sen hengellisiä olosuhteita tarkastamaan, jolloin tietysti nykyaika jää waiillinaiseksi, kun läsnäolewan ajan työn hedelmät usein wasta näyttäntywät tulewaisuudessa.

Wuotena 1157 jaarnattiin kristinuskoa ensi kerran Suomenniemellä piispa Henrikin johdolla, mutta wasta 1294 voidaan sanoa, että Suomenmaa ulkonnaisesti kuului kristittyjen kansojen joukkoon; — se oli silloin miekan awulla taiwutettu Ruotšin wallan alle ja kasteesen, waikka kaikki tällä ja sydänmaat wielä wuositatoja pysyiwät pakanuuden pimelydessä. Se oli kato-

linen usko, johon suomalaiset ensin kastettiin. Mutta minkälainen käsitys ja tieto kristillisyydestä kansalla oli aina uskonpuhdistukseen asti, voi päättää sen ajan kansan opetuksesta. Ei merkkiäkään huomata siitä, että kansaa olisi waadittu lukemaan tahki hanffimaan vähimpiäkään tietoja kristinuskon tärkeimmistäkään to- tuuksista. Kansaa oli päinvastoin paavi Gregorius VII kieltänyt lukemasta Pyhää Raamattua. Ja sen aikuisen kirkkosäännön kautta määrättiin pappi waan joka sunnuntaipäivä äidinkielellä kansalle saarnatu- lista lukemaan *3jä meidän, Awe Marian* (katoli- lainen neitsyt Marian rukoileminen), rippikaa wan ja uskontunnustuksen sekä pitämään tawallisen saar- nan. Saarna taas siihen aikaan sisälsi neitsyt Marian kiitosta, apostolein, marttyreien ja pyhimysten suurta ansiota, paavin aneumoiman ylistystä, munkki-elämän pyhyyttä ja kaikkeen tähän kiedottiin yhteen pyhimys- satuja ja ihmeellisiä ilmestyksiä, joita muka munkit olivat saaneet. Ei sentähden ollut ihmettelemistä, että kansa kyllä kävi kirkoissa, waan sillä wälin uhrafi epä- jumalilleen ahoilla. Kuitenkin oli jo tämänkin kautta kristillisyyden ja sivistyksen siemen kylwetty Suomen kansaan, joka siemen seuraawassa uskonpuhdistuksen aikakaudessa pääsi kaswamaan.

Uskonpuhdistuksen kautta Suomessa, jonka aloit- taja täällä oli Pietari Särkilahhti 1525, tuli kirkolli- nen walta kuninkaalle eli hallitukselle. Tämän jälkeen käännetään ja painetaan Suomen kielellä kristillisiä oppikirjoja (katekismus, raamattu y. m.) hallituksen kustannuksella ja määrätään papisto sekä opettamaan

kansaa, että vaatimaan siltä wisfi määrä lufutaitoa ja kristillisyyden tietoa.

1686 vuoden kirkkolaisja määrättiin wanhemmat opettamaan lapsiaan lufemaan, ja jos he eivät sitä woi-
neet, piti kappalaisen ja luffarin olla lasten opettajina. Waan kun aikojen kuluessja ei tämä opettajawoima riittänyt, määrättiin 1762 seurakunnat itse hankkimaan erityisiä koulumestaria. Edellä mainitun kirkkolain 10:s § määräsi wielä, että erittäin sunnuntaijin wuosi umpeen oli opetusta pidettävä jumalanpalweluksen jälkeeseen sekä suurten että pienten kanssa.

Näistä kaikista näkyy, että kristillisyyden tunto ja opetus niin wähitellen tunki kansaan, mutta wasta meidän aikakautemme on meidänkin maassamme lasten opetuksen asiassa tajunut ewangeliumin ilmoituksen tarkeyden. Se oli ennen pääasiallisesti kuolleen tiedon keräileminen. Meidän aikakautemme omistaa Jesuksen käskyn hengellisesti: „Sallikaat lasten tulla minun tyköni“. Se ottaa sentähden ja kerää heidät sabbattipäiwänä hartaushetkeen — pyhäkouluun.

Suomen pyhäkoulun perustajana on prowasti Johan Fredrik Bergh, joka sittemmin Rantasalmen kirkkoherrana kuoli. Tosin oli jo 1796 vuoden herätysten johdosta pohjois-Sawossa jonkunlainen pyhäkoulun alku syntynyt, sillä kun mainitusja herätyksesjä myös lapset oliwat osallisina, pidettiin ne mukana hartauskokuksissa, Mutta 1834—1846 suuresja hengel-

lifesä herätysesä koulutettu Bergh antoi Suomen pyhäkouluille vasta oikean, järjestetyn olemisen. Itse heränneenä, samoin kuin veljensä prokasti Julius Immanuel Bergh, suuressa Suomalaisessa pietismo-liik-
keessä, jonka päämies oli mainio talonpoika Paavo Ruotsalainen, sytytti Jumala hänessä rakkauden pie-
niin, niihin, joita Jeesus oli käskennyt holhomaan. Sen-
tähdän tultuansa kappalaiseksi Nurmijärvelle ja kirkko-
herraksi Jakkimaan, alkoi hän näissä seurakunnissa
suurella innolla kristillismielisiä kansan miehiä kehoit-
taa hengellisen papin toimeen.

Wähitellen sai hän yhden ja toisen tointumaan
ennen maallikolle ja talonpojalle mahdottomana pidet-
tyyn ammattiin, niin että vuonna 1846 oli Jaakkim-
an seurakunnassa täydellisesti järjestetty pyhäkoulu-
laitos, jonka kautta joka sielun hengellisen pappeuden
aate oli niin sanoaksemme virallisesti maassamme to-
teutunut. Sillä Bergh sai, paitsi pilkkaa ja vastusta,
myös monelta hengelliseltä papilta ja maallikolta suo-
siollista osanottoa työssään pienokaisemme johdatuf-
sessa hyvän paimenen luokse. Niin Wiipurin läänin
seurakunnissa moni pappi seurasi hänen esimerkkiään
ja erittäin otti tuomiorovasti Kuopiossa A. G. Borg
suurella innolla jatkaaksensa tätä sisälähettyksen niin
tarkeää tointa.

Borg asettui kirjewaihtoon erään englantilaisen
pyhäkouluyhdistyksen kanssa, jonka sihteeri, ollen myös
biblia-seuran asiamies, matkusti täällä ja seurauksena oli
ensimmäiset kirjatuotteet pyhäkoulu-kirjallisuuden alalla
Suomessa. Hän niinmuodoin toimitti Kuopiosta Sun-

nuntai koulu-lehden, — alkaviin pyhäkoulu oloihin katsoen erittäin hyvästi toimitettu, — jonka kautta etupäässä oli tarkoitus kasvattaa pyhäkouluopettajia. Samassa tarkoituksessa ilmestyi häneltä ala-osaston katekismus ja sen selitys. Hänen vaikutuksestaan tuli myös Saksan kielestä pyhäkouluille erittäin tärkeä Flyborgin Kysymyspostilla käännettyksi. Sen kääntäjä oli kappalainen Niloni Hankasalmelta. Paitsi näitä kirjallisia toimia vaikutti hän tuomiokapitulin tehokkaimpana jäsenenä, että tuomiokapituli Kuopiossa erittäin lämpimästi lasi papiston sydämmille pyhäkoulujen asettamisen ja niistä päivistä asti vielä tänäpäivänä on vaatinut vuosittain tarkat tilastolliset tiedot papistolta pyhäkouluista, joka on vaikuttanut, että pyhäkouluja löytyy, paitsi Pohjanmaata, jokaisessa Kuopion hiippakuntaan kuuluvassa seurakunnassa, ja ovat mahdolloman paljo hyvää vaikuttaneet uskonnollisessa tiedossa ja elämässä sekä siiveellisyydessä. Itse oli Borg asettanut pyhäkoulut omassa Kuopion laajassa seurakunnassa ja piti isällisesti niistä huolta, uhraten niihin aikaa ja tavaroitaa. Kaikissa piispantarkastuksissa ympäri hiippakuntaa piti hän erittäin kokouksia pyhäkoulu opettajain ja opettajatarten kanssa ja moni niistä vielä muistaa wainajan totisia, lämpimiä sanoja kristityn suuresta welvollisuudesta: „mitä te olette tehneet yhdelle näistä pienimmistä, sen teitte minulle!“

Näitten molempien Kristuksen rakkaudessa työsentelewäin miesten työtä ovat jälkeläiset jatkaneet, tietysti ainoastaan ne, jotka Jesuksen rakkaudesta ja hengeltä vaikutetaan, sillä suruttomalle maailman lap-

felle on tämä liifa ja vastenmielinen tehtävä. Wanhimpien ja etewimpäin pyhäkoulun edistäjain joukossa maasjamme mainitsemme tässä ensiksi prowasti Sarlinin Walkealassa, joka ensin järjestettyänsä pyhäkoulu Tuusniemellä y. m. Savossa, sitte on jatkanut työtänsä Walkealassa. Prowasti Sarlin on myös waikuttanut paljon yleiseen pyhäkoulutyöhön maasjamme terävillä ja rakkautta kansaamme uhkuwilla kirjoituksilla sanomalehdissä sekä toimittamallaan kateketiikillään, joka on ensimmäinen senlaatuinen suomalaisen kirja.

Toinen, joka paljon on waikuttanut pyhäkoulujen hyväksi on Kontrahtiprowasti Urppe Taipalsaarella.

Nykyinen pyhäkoulun tila maailmassa ja maasjamme on melkein seuraawa:

Böhjoismaitten kolmannessa yhteisessä Pyhäkoulukokouksessa Köpenhaminassa 9—11 päiwinä Elokuuta 1890, antoi maailma-pyhäkoulu-yhdistyksen sihteeri mister Edward, Lontoosta, ilmoituksen että koko maailmassa tätä nykyä löytyy yli 1 miljoona pyhäkouluja, 2 miljoona opettajia ja 20 miljoona lasta!

Herran sana käy toteen kun Hän sanoo: lasten ja imewäisten suusta pitää minulle kiitos tuleman. Böhjoismaissa on seuraawa määrä pyhäkouluja saamaan aikaan:

Ruotfi.

	Kouluja.	Lapsia.	Opettajia.
Luterilainen kirkko:	2,500.	100,000.	6,000.
Waldenströmianit:	2,510.	94,000.	7,292.

	Kouluja.	Lapsia.	Opettajia.
Metodistit:	208.	15,481.	1,062.
Baptistit:	511.	32,266.	2,757.

Yhteensä: 5,729. 241,747. 17,111.

Raikista Ruotsin lapsista käy 30 prosenttia pyhäkoulussa. Pyhäkoulu-yhdistyksiä on 30 ja pyhäkoulu-lähetysseuraajia 40.

Norja.

	Kouluja.	Lapsia.	Opettajia.
Luterilainen maakirkko:	126.	24,670.	652.
Metodistit:	59.	5,014.	489.
Baptistit:	25.	1,500.	150.

Yhteensä 210. 31,184. 1,291.

Norjan lapsista käy vielä ainoastaan 9 prosenttia pyhäkouluisissa, mutta 15 p. Heinäkuuta 1889 perustettiin yhteinen Norjan maakirkon pyhäkoulu-yhdistys, joka virkeästi on ruvennut vaikuttamaan pyhäkoulujen leviämiseen. Sen esimies on pastori Eckhoff ja sihteeri lääkl. tohtori Heimbeck.

Tanska.

	Kouluja.	Lapsia.	Opettajia.
Luteril. kansankirkko:	331.	42,955.	1,964.
Metodistit:	28.	2,546.	200.
Baptistit:	22.	2,300.	120.
Muut eriuskolaiset:	6.	470.	43.

Yhteensä 387. 48,271. 2,327.

Tanskan lapsista käy 14 prosenttia pyhäkouluisissa. Sisälähetysten toimista on tänä vuotena perustettu

yhteinen kansankirkon yhdistys, joka erittäin innokkaasti toimii. Sen esimies on pastori Henry Using ja sihteeri lääketohtori P. D. Koch.

Wenäjä.

Koulua. Lasta. Opettajaa.

Ewankeelinen kirkko: 483. 7,717. 503.

Ewankeelisen kirkon lapsista Wenäjällä käy siis ainoastaan $\frac{1}{2}$ prosenttia pyhäkouluisia. Mutta pyhäkoulu on Wenäjällä, niinkuin muuallakin, nopeassa edistymisessä. Suomalaiset luterilaiset seurakunnat esim. perustavat nykyään ahkerasti pyhäkouluja wähistukseksensä ja suureksi siunaukseksi itsellensä keskellä muukalaista uskontoa. Mitään yhteistä luterilaista pyhäkoulu-yhdistystä ei vielä ole. Pyhäkoulun etewimmät edustajat Wenäjällä ovat: pastori Freiseldt ja professori Döpp sekä neidit M. ja S. von Rosen. Paitsi näitä pyhäkouluja on Etelä-Wenäjällä viime vuosina syntynyt ainakin toista tuhatta pyhäkoulua Wenäjän kreikan-uskoisesta kirkosta eronneitten lahkolaiisten eli niinkutsuttujen stundistien seassa. Heillä on baptistis-ewangelinen oppi ja heidän lukunsa arwostellaan jo 5 miljonaksi.

Suomi.

	Kouluja.	Lapsia.	Opettajia.
Luteril. kansankirkko:	5,196.	107,756.	8,884.
Eriuskolaiset:	50.	3,000.	120.

Yhteensä 5,246. 110,756. 9,104.

Suomen lapsista käy 25 prosenttia pyhäkouluisia.

Vuonna 1883 perustettiin Ewankelis-Lutherilainen pyhäkoulu-yhdistys Suomeen, joka jo lyhyellä waiikutusajallaan on saanut paljo aikaan. Niin on se kerännyt Suomen pyhäkoulut yhdistettyyn työhön, lähettänyt saarnaajia, jotka owat nuteen wirkehteen herättäneet wanhat koulut ja warsinkin Turun hiippakunnassa waiikutaneet. Tuomiokapituli ja papisto siellä kaikeella on suurella ahkeruudella ottanut kalliin pyhäkoulu-asian omakseen ja perustanut pyhäkouluja ympäri seurakuntia. Sentähden woipi toivoa että muutaman vuoden perästä on pyhäkouluja jokaisessa Suomen kylässä. Yhdistys antaa ulos Pyhäkoulu-lehden opettajia ja Lasten lehden lapsia warten. Sitäpaitsi se kustantaa muuta pyhäkouluille sopiwaa kirjallisuutta ja traktaatteja.

Yhdistyksen ensimmäinen johtokunta oli: Esimies, pyhäkoulun tunnettu harrastaja asesori, prowasti A. W. Tyra, jäseniä: ylitarkastaja A. B. Floman, prowasti B. Sarlin, kirkkoh. J. Bäck, ja A. D. Blomberg, sotapastori A. Vönnroth, maisteri A. Haapanen, pastori A. Nuwinen sekä neidit S. Gransted ja B. Laurell.

Piiri-yhdistyksiä löytyy jo Szwäskylässä, Sawonlinnassa, Joensuuassa, Sortawalassa, Wiipurissa ja Salossa.

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimesssä,
Hänen Suomen Senaattinsa

Päätös sen kirjoituksen johdosta, jossa kirkkoherra, prowasti N. W. Ura, sotilas-
saarnaaja Alfons Lönnroth, protokollasihteeri
E. A. Forssell, konsistorion amanuenssi Emil
af Forselles, rouwa Selma Lindh, opettaja-
tar Hilda Granstedt ja neiti Viktoria Lau-
rell, ilmoittaen aikowansa perustaa yhtiön,
joka „Suomen Ewankelis-Lutherilaisen sun-
nuntaikoulu-yhtiön“ nimellä tahtoisi koettaa
edistää wapaaehtoista, kristillistä pyhäkoulu-
tointa maamme lutherilaisessa kirkossa,
esiintuotujen perusteitten nojalla alamaisesti
anowat, että wahvistettaisiin hakemuskirjaan
liitetty, ruotsiksi ja suomeksi kirjoitettu, näin
kuuluwa

„Sääntö-ehdotus Suomen Ewankelis-
Lutherilaiselle sunnuntaikouluyhtiölle.

1 §.

Suomen Ewankelis-Lutherilainen sunnuntaikoulu-
yhtiö tahtoo, edistääksensä lasten opettamisesta kristil-
lisessä uskossa ja tiedossa, waihtua Jumalan sanan
perustuksella ja woimassa olewan kirkkolain mukaan
työskentelewäin sunnuntaikoulujen perustamiseen ja yll-
äpitämiseen maamme seurakunnissa.

2 §.

Siinä tarkoituksessa pitää yhtiö huolta sopivan sunnuntai-koulu-kirjallisuuden, sanomalehtien y. m. toimittamisesta sekä kannattaa voimain mukaan sekä paikallisyhtiöitä että yksittäisiä sunnuntai-kouluja jotka, hyväksyen yhtiön tarkoitusta, allamainituksa järjestyksessä siihen liittyvät.

3 §.

Yhtiö on avoinna jokaiselle, joka kannattaa sen yllä osoitettua tarkoitusta sekä suorittaa jäsenmaksua 1 markan vuodelta tai 25 markkaa kerrassaan. Yhtiön taloudellisen aseman turvaamisesta ja tarpeellisten menojen suorittamisesta warten oikeutetaan yhtiö vastaanottamaan paitsi jäsenmaksuja myöskin vapaaehtoisia lahjoja ja testamenttejä. Samaa tarkoitukseen kannetakaan vuosittain jonakin sopivana sunnuntaina kaikkissa maamme lutherilaisissa kirkkoissa yleinen koululehti Suomen Ewankelis-Lutherilaisen sunnuntai-koulu-yhtiön hyväksi.

4 §.

Yhtiön asioita hoitaa Helsingissä olewa 9 jäseninen toimikunta, joka on päätöswoipa wiidellä kouluksessa läsnä olewalla jäsenellä, ja on toimikunnan jäsenten keskuudestaan walittawa puheenjohtaja, warapuheenjohtaja, kirjuri ja kassanhoitaja. Toimikunnan jäsenistä luopuu vuosittain 3, ensimmäisellä ja toisella kerralla arwan kautta ja sittemmin wuoron jälkeen; eroawat voidaan uudestaan walita.

5 §.

Vuosikokous pidetään paikalla ja aikana, jonka toimikunta määrää. Tässä kokouksessa käsitellään sunnuntai kouluja ja yhtiötä koskevia asioita, toimikunta antaa kertomuksen yhtiön vaikutuksesta, valitaan ennen mainitussa järjestyksessä jäseniä toimikuntaan sekä tilien tarkastajat. Yksinkertainen ääni-enemmistö ratkaisee waalit ja päätökset, paitsi sääntöjen muutoksessa, johon waaditaan $\frac{2}{3}$ äänien enemmistö. Poissa olewa yhtiön jäsen saakoon waltakirjalla toiselle jäsenelle antaa oikeutensa kokouksessa puhua ja äänestää. Jos useammat, kun on waali kysymyksessä, käyttävät yhtä ajamiesta, älköön se kelwatto. 1 § kuitenkin pysyy muuttamatta niinkauwan kuin yhdistys sellaisenaan on olemassa.

6 §.

Paikallisyhtiö tai yksityinen sunnuntai koulu, joka haluaa liittyä yhtiöön, antakoon sitä warten kertomuksen vaikutuksestaan ja kuinka se wast'edes tahtoo vaikuttaa, jonka jälkeen toimikunnan arwostelusta riippuu, suostutaanko mainittuun pyhntöön, ja tulee joksaisen yhtiöön kuuluwan paikallisyhtiön tai sunnuntai koulun vuosittain jättää toimikunnalle kertomus vaikutuksestaan.

7 §.

Yhtiö, joka on wakuutettu maamme papiston hywäntahtoifesta ja hartaasta myötäwaikutuksesta, on mitä sen paikallisyhtiöin, koulujen sekä sen omaan vaikutukseen tulee, kirkollisten wirastojen walwonnan alainen sekä welwollinen mainitusta vaikutuksestaan

vuosittain antamaan alamaisen kertomuksen. Tämän kertomuksen, joka käsittää edellisen kalenterivuoden ajan, lähettäköön toimikunta vuosittain ennen Helmik. loppua asianomaisen tuomiokapitulini kautta maan hallitukselle".

josta anomuksesta kaikki maamme Tuomiokapitulit ovat antaneet vaaditut alamaiset lausunnot: Annettu Suomen Keisarillisessa Senaatissa ja sen Talousofistossa, Helsingissä, Toukokuun 26 p. 1887.

Keisarillinen Senaatti on antanut Itsellensä esittää tämän asian, ja näkee hyväksi sallia yllämainitun yhtiön perustamista sekä että sen hyväksi vuosittain ensimmäisenä sunnuntaina Loppiaisien jälkeen maamme Ewangelis-Lutherilaisien seurakuntain kirkkoissa lannettakoon kolehti, kuin myös vahvistaa siihen annetun sääntö-ehdotuksen yhtiötä warten sillä lähemmällä lisäyksellä ja määräyksellä, että sääntöjä ei saa muuttaa hankkimatta siihen armollista lupaa ja että 7:nnessä §:ssä mainittu vuosikertomus on eri lappaleina Johtokunnan lähetettävä kullekin Tuomiokapitulille, jonka jälkeen Turun ja Kuopion hiippakuntain Tuomiokapitulien tulee toimittaa kertomus sekä Tuomiokapitulien alamainen lausunto siitä Porwoon Tuomiokapitulille, joka wihdoin Keisarilliselle Senaatille lähettää kertomuksen ynnä muitten Tuomiokapitulien siitä annettujen alamaisien lausuntojen kanssa. Jota kaikki asianomaiset alamaisuudessa noudattakoot.

Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimesssä,
Hänen Suomen Senaattinsa.

1889 vuoden lopussa löytyi Suomen maassa seuraava määrä pyhäkouluja:

Porwoon hiippakunta:

2,726 koulua, 5,420 opettajaa, 53,836 lasta.

Kuopion hiippakunta:

1,690 koulua, 2,450 opettajaa, 38,056 lasta.

Turun hiippakunta:

780 koulua, 1,114 opettajaa, 15,864 lasta.

Yhteensä 5,196 koulua 8,984 op. 107,756 lasta.

Pyhäkoulu-yhdistyksen vuosikertomuksessa löytyy Porwoon ja Kuopion hiippakuntain eri seurakuntain pyhäkoulut luettelaina.

Muun uskolaisilla Suomessa: Metodisteilla, Baptisteilla, Waldenströmianeilla ja kreikkalaiskatolilaisilla on yhteensä 150 koulua, 120 opettajaa ja 3,000 lasta.

* * *

Pyhäkoulun tawaton leweneminen on Herran työ. Hänen kätensä on sen kohottanut ja nostanut mitätömyydestä. „Jollei Herra huonetta rakenna, turhaan ne työtä tekewät, jotka sitä rakentawat“. Mutta Herra on kansalleen armollinen ja ei wiivytä lupauksansa. Hänen aikansa on lähellä ja suuret tapahtumat owen edessä. Sentähden hän valmistaa itselleen uuden sukunna, uskollisemman kuin isien, voimallisemman kuin entisen seisomaan kauhistuksen päiwinä. Siinä on pyhäkouluun jumalallinen kutsumus ja woima.

Tähän otan vielä sen kirjallisuuden, mitä Suomessa on ilmestynyt tai kohta ilmestyy varsinkin kirjakustantaja Werner Söderströmin ansiosta ja joka koskee pyhäkouluja tai voi olla niille hyödyllinen: Borg, A. G., Sunnuntai-kouluin Kuukauslehti. Kuopiossa 1872.

— — Maafaston kirja ja kysymykset. Useammassa painoksessa. Kuopiossa.

— — Sunnuntai-koulu opetuksesta. Kirje ystäväille. Kuopiossa 1881.

Hymäriinen, Eero, Käjäkirja pyhäkouluille, Joensuu 1890.

Sarlin, B., Kateketiki kansa- ja pyhäkouluttajille. Kuopiossa 1875.

— — Pyhäkoulutoiminnan raamatullisesta ja taitavasta järjestämisestä. Turussa 1886.

Flyborg, Lasten kysymyspostilla. Kääntänyt saksankielestä Niloni.

Pfaler, R. A., Sananen sunnuntai-kouluopettajille maaseurakunnissamme. Sortawala 1883.

Rissanen, J., Keskuistelua Raamatun historiassa. Suomens. Sortawala 1885.

Richter, G. E., Sunnuntai-koulunopettajien kirjasto. Porwoosissa 1885.

Emilia (J. Ingman), Sunnuntai-koulun eli lasten hartaushetki joka Suomen kylään. Sortawala 1886.

Sankey, J. D., Lauluja karitsan kiitokseksi. I—V. Jyväskylässä 1878—1885.

Dorè, Piilian kuvia.

- Rodhe, B. C., Pyhäkoulusta, wiisi esitelmaa.
- Murén, E., Jumalan suuri ja ihmisten suuri, Helsinki 1889.
- Blomberg, N. D., Laulun aarreaitta tai Pyhäkoulun ja kodin laulukirja. Porwoo 1891.
- Waaränen, Biblian historia, runsaasti kuvilla varustettu. Porwoo 1889. Uusi painos 1891.
- Djala, Herman: Lukemisen alkuoppi eli Lapinen. Utkomaalaisia:
- Roscheyr, L., 32 raamatullista kuvaa, Cannstadt, Roscheyers verlag. Hinta 6 kruunua.
- Schreiber, 30 kuvaa uudesta testamentista, 6:des painos, Esslinge. Hinta 5 kruun.
- Schreiber, Sama vanhasta Testamentista. Hinta 5 kruun.

Herramme Jeesus vielä meille muistuttaa: „Eloa on paljo, mutta työntekijöitä on vähä, rukoilkaat sentähden elon Herraa, että Hän lähettää työmiehiä eloonsa“ — työmiehiä, jotka tekewät lyhyen waeluksensa päivänä täällä muukalaisuuden maassa työtä, josta he delmiä leikkaawat uudessa maassa, ijäisessä ilossa, autuudessa; ja josta palkka maksetaan vanhurskasten ylösnousemisessa.

Niin tehkäämme työtä niinkauan kuin päivä on; yö tulee, jolloin ei kukaan voi waikuttaa; Amen Jeesuksen nimeen.

Uusia Oppikirjoja.

Biblian historia. Kirjoittanut K. A. Sougberg (Waaränen), seminarin lehtori. Monilla kauniilla kuvilla kaunistettu. Hinta sid. 85 p. Uusi painos valmistui maaliskuulla w. 1891.

Yllämainittu teos on ollut jo pari kertaa arvosteltuna Uudessa Suomettaressa ja on kumpainenkin arvostelija puhunut erittäin kiittävästi kirjasta ja ovatpa he maininneet että se on paraiten kirjoitettu oppikirja Biblian historiaassa kansakouluille kuin meillä löytyy.

Kun kouluylihallitus on antanut luvan sen käyttämiseen kouluissamme ja meidän kaikki kolme tuomiokapitulumme sen hyväksyneet, luulisi kirjan tulewan leviämään erittäin laajalle varsinkin kun vielä ottaa huomioon sen siewän ulkoajan ja halwan hinnan.

110 Wirttä, koonnut Uudesta Wirttikirjasta rowasti B. Sarlin. Hinta sid. 30 p.

Tällä pienellä kirjassella on ollut suuremoinen meneffi. 3 vuodessa on sitä myöty suunnille 45,000 kplta. — Kun 100 kplta yhdellä kertaa ostetaan on hinta 22 m.

Lukukirja lapsille. Toimittanut K. Raitio, seminarin lehtori. Kuvilla kaunistettu. Kolmas painos. Hinta sid. 65 p. (Ulennettu.)

Tämä, lehtorin Kymölän seminarissa, K. Raition toimittama teos on jo niin tunnettu ja saanut osakseen niin paljon kiitosta, että sen menestys on warma. Siitä on ai-noastaan kolme vuotta kun ensimmäinen painos tuli ulos ja kumminkin on kirjaa ehtinyt lewitä ympäri maan 14,000 kplta.

Lasikoupin kertauskirja. Seminareja ja kansakouluja kuin myös itsekseen oppivia warten kirjoitti K. Suomalainen. Lasikennon opettaja Kymölän seminarissa. Toinen painos. Hinta sid. 1 m. 25 p.

Pikku lasikouppi. Kiertokouluja warten. Kirjoitti K. Suomalainen, Kymölän seminarin lehtori. Hinta sid. 45 p.

Lasikoupillisia esimerkkejä. Kokosi K. Suomalainen, Kymölän seminarin lehtori. I. Kokonaiset luvut. Kym-

men-murtoluvut. Tavalliset murtoluvut. Laatuluvut.
Hinta sid. 2 m. 75 p.

Tämä sama teos ilmaantuu myös erityisissä pienissä
25 pennin maksavissa vihkoissa, joista neljä on jo tullut
ulos nimittäin:

viikko: Kokonaiset luvut. — Yhteen- ja vähennyksläsku.
Hinta 25 p.

II viikko: Kokonaiset luvut. — Kerto- ja jakolasku. Hinta
25 p.

III viikko: Kymmennemurtoluvut. Hinta 25 p.

IV viikko: Tavalliset murtoluvut. Hinta 25 p.

Laskennon opetuksessa kansakouluissa käytettäväksi ei
liene tarjolla parempia oppikirjoja, kuin yllämainitut lehtori
K. Suomalaisen toimittamat. Erittäin pyytäisiin Teitä nyt
ottamaan huomioon viimeksimainitut huokeat esimerkki-
vihkot; ne ovat hiljakkoin tulleet ulos ja ovat kai tar-
peelliset ja tervetulleet kaikille kansakoululapsille. — Uusia
vihkoja ilmestyy wast'edes.

Mittausoppillisia ohjeita kansakouluja warten. Sovitettu
metrijärjestelmään. Kirjoittanut Herman Djala
Keljäs, kuwilla warustettu painos. Hinta 35 p., sid.
50 p.

Etä kirja on saavuttanut suosiota, osoittaa se seikka
että siitä vähäisessä ajassa on ilmestynyt neljä painosta.
Kun teos nyt vielä on warustettu tarpeellisilla kuwioilla
luulisi sen nyt vielä paremmin täyttävän tarkoituksensa.

Meinen historia kansakouluja warten. Kirjoittanut G. Pira
Tarkastamalla suomennettu. Kuwilla kaunistettu. Hinta
sid. 85 p.

Meisen historian opetusta kansakouluissa on tähän asti
haitannut hyvän oppikirjan puute. Tämä pieni kirjanen,
jonka eräs taitava seminaarin opettaja on tarkastanut ja
hyväksynyt, tarjoutuu täyttämään tätä puutetta ja toivoo
piankin saavuttavansa arvoisain opettajain suosion.

Historiallinen luku kirja. Wanha ja keski-aika. Ditto
Sjögrenin mukaan toimittanut N. Bergholm. Ku-
willa kaunistettu. Hinta sid. 4 m. 50.

Tämä kirja ei suorastaan oppikirjaksi sopine, vaan olisi
sentään ehkä hyvä olemassa kansakoulun kirjastossa, jotta
voisi lukea siitä ääneen oppilaille, näytellä kuwia y. m:

Maantieteen oppikirja. Kansakouluja warten. Kirjoittanut **U. Th. Genetz.** Kymölän seminarin lehtori. Kuwilla kaunistettu. Hinta sid. 1 m.

Mielipiteet siitä miten maantieteen oppikirjan tulee olla kokoonpannun ovat viime aikoina niin muuttuneet, että uusia oppikirjoja mainituksa aineessa on otettu sekä Ruot-
sissa kuin myös omassa Suomesammekin ylemmissä oppi-
laitoksissa käytäntöön. Kansakoulut meillä ovat sentään saa-
neet tyytyä waan wanhoihin oppikirjoihinsa. Tervetullut
lienee sen vuoksi yllämainittu Kymölän seminarin lehtorin
U. Th. Genetzin kirjoittama „Maantieteen oppikirja.“ Tämä
pieni kirjanen on ulkomuodoltaan siisti, paperi on hyvää ja
wielä on se kaunistettu lukuisilla kauniilla kuwilla. Jonkun
ajan kuluttua ilmestyy kirjaa warten sovitettu kartasto.

Suomen kielioppi. Kansakouluja warten kirjoittanut **Arwi
J ä n n e s.** Toinen painos. Hinta 35 p., sid. 55 p.

Neuvoja Suomen kielen opettajille. Kirjoitti **Arwi J ä n-
n e s.** Hinta 75 p.

Molemmista viimeainituista kirjoista, joiden menekki
vuosi wuodelta enenee, ei tarwinne muuta mainita kuin
wiitata tekijän nimeen.

Martti Lutheruksen Wähempi Rakkisuus, lisäeltynä lyhy-
willä selityksillä ja raamatun lauseilla. Kansakouluja
warten toimittanut kirkkoherra **K. S. N y m a n** ja opet-
taja **H u g. H o r n a e u s.** Toinen painos. Hinta 50 p.

Lukemisen alkuoppi eli Lapinen. Kotia ja kirkokoulua war-
ten, toimittanut **H e r m a n D j a l a.** Hinta sid. 25 p.

P. Raamatun kertomuksilla lisätty painos maksaa 35 p.

Kirjan alkuun on painettu erään pappismiehen antama
lausunto siitä. Siinä hän mainitsee muun muassa: —
Mutta vielä näitä (ennen ilmaantuneita aapisia) tähdelli-
semmin tarkoitustaan vastaawana pidämme käsillä olewan
Lapisen — — —. Ulkomuodoltaan on kirja siisti ja on
warustettu monilla kauniilla kuwilla.

Werner Söderströmin kustannuksella on ilmestynyt:

Pyhäkoulukirjasto I.

Sunnuntai-koulun-opettajien Kirjasto.

Kirjoitti A. C. B.

Suomeksi sovitteli ja mukaisi G. E. Richter.

212 siv. — Hinta sid. 1 m. 80 p.

„Erinomattain miellyttäviä kappaleita tässä teoksessa ovat: Perhe- ja sunnuntai-koulu, — Sunnuntai-koulun-opettaja, — Esitelmä sunnuntai-koulun-opettajalle, — Kysymysten tekemisen taito. — Järjestys ja kurinpito sunnuntai-koulussa, — Sunnuntai-koulun-opettajan hairahdukset, — Muutama sana tarkkaavaisuuden saavuttamisesta. — Kristus sunnuntai-koulun-opettajan esikuva.

Nämät kappaleet ovat omiansa antamaan valoa, lämmintä ja tulta kaikkein ajattelevain ja tunnollisten lukijain sydämiin. Muutamat kohdat ovat mielestämme oikein mestari teoksia. Ja vaikka ne ovat kirjoitetut Englannin pyhäkoulu-oloihin nähden, joissa paraasta päästä waan Raamattua luetaan, soveltuvat ne sentään aivan hyvin meidänkin pyhäkoulumme oppiaineisiin, koska piplian historia, sunnuntai-tekstit ja katekismokin ovat Raamatusta otetut tai Raamatun kanssa yhtäpitävät.

„Kirja on sopiwa ei ainoastaan sunnuntai-koulun-opettajille, waan myös kierto- ja kansakoulun-opettajillekin“, ja tahtoisimmepä vielä lisätä: kaikille yleisesti, jotka uskonnollista opetusta maassamme jakawat joko lapsille taikka iäkikäämmillekin.

Soisimme, että tämä kirja joutuisi kautta koko maamme, kaikkien pyhäkouluttajien y. m. käsiin. Soisimme sen pyhäkouluttajillemme lahjaksi annettawan, koska he kaikki rakkauden työtä tekewät ilman rahatta ja palkatta. Missä ei pyhäkoulutaksija ole, siellä sopiji luullakseni kirkonkassan waroilla lunastaa tällaisia kirjoja; sillä emmepä luule kirkon-kassojen olewan wain kirkon puu- tahti kiwi-seiniä warten, mutta sitäkin warten, että „eläwistä kiwistä Herralle temppei rakennettaisiin“.

Pyhäkoulu-Kirjasto II.

Käsi- ja rukouskirja pyhäkouluille ja perheille sekä kristillisen pyhäkoulun historiaa ja tilastoa. Neuvoja miten pyhäkouluja perustetaan oikealle kannalle. Kirjoitti A. D. Blomberg. Hinta sid. 85 p.

Ensimmäisenä laatuaan pyhytää tämä kirja olla palvelukseksi niille, jotka Suomen pyhäkouluisissa työskentelevät Herran työmiehinä.

Pyhäkoulu-Kirjasto III.

Yleiskatsaus Kaamattun sisältöön ja historiaan. Kirjoittanut D. W. Lemke. Suomentanut Jesiel Judén. Sidottu, hinta 85. p.

Pyhäkoulu-Kirjasto IV.

Rippikoulun valmistava kristillisyyden opetus Suomen seurakunnissa. Kirjoitti A. W. Pyra. Hinta 1 m.

— — Tekijä on ollut aineesensa todellisesti mieltynyt, ja kautta koko kirjan huomataan hänen vilpittömän, harvasta halunsa saada kysymyksessä olevat kalliit asiat kunnollisella tavalla edistettyiksi. — Kirja sisältää paljon ajattelevia ja huomioon otettavia kohtia ja tahdomme niitä sulkea kaikkien kansansivistystä ja opetusta harvastawien suosioon. — —

Pyhäkoulu-Kirjasto V.

Pyhäkoulusta. Wiisi esitelmää, pitänyt B. C. Rodhe. Suomenkielinen Matto S. — 113 sivua, hinta sid. 85 p.

Tästä kirjasta kirjoittaa prowasti B. Sarlin:

— — Ken on pitemmän tai vähemmän aikaa työskennellyt pyhäkoulussa, saa näistä esitelmistä suuresti vaikuttavia kehoituksia jatkamaan ja kestämiään rakkautensa työhönsä. Ken on halainnut antautuakseen tähän, mutta epäillyt kelvollisuuttaan, saa suloisella tavalla epäilyksensä haihdutetuksi. Ken on muutoin suosinut asiaa sekä antanut siihen aineellista apua, saa haluta enemmän uhraamaan tälle Herran alttarille. — —

— — Soisimmepa siis sydämmeestämmä, että tämä oivallinen kirja pääsisi niin moneen suomalaiseseen kottiin kuin mahdollista, ja yhdyimme kokonaan kirjantehtäviin omaan toivomukseen: „Antakoon Herra siunauksensa siihen, mitä tässä on puhuttu ja kirjoitettu, että hänen valtakuntansa senkiin kautta yhä edistyisi!“

Lasten opiksi ja huwiksi. 1:nen wihko Hinta 15 p.

Sijältää: Yksi ainoa lasi wiiniä. — Werner ja hänen sydämensä. — Robert ja hänen koulunsa. — Kärtyisä Greeta. — Kunnioita isääsi.

Lasten opiksi ja huwiksi. 2:nen wihko. Hinta 15 p.

Sijältää: Kalliin kaitista. — Liian kallishintainen. — Laiwapoika. — Ellin omatunto.

Koska monikin on tilannut sellaisia pieniä kirjasia, joita sopisi palkintoina jakaa pyhäkoululapsille, olen päättänyt antaa ulos sarjan sellaisia nimellä: „Lasten opiksi ja huwiksi.“ Wihko tulee sijältämään noin 32 sivua ja maksaa ainoastaan 15 penniä. 100 kappal. maksaa 12 markkaa.

Werner Söderström.

Arwokasta Uskonnollista Kirjallisuutta,

myytävänä kaitissa kirjakaupoissa:

Holaulu Jesuksesta. Runoili Mattias Salamnius. Kuudestoista painos. Hinta ainoastaan 50 p. sid. 65 p.

Sydämen salaisuudet. Wiisitoista tutkisteluusta. Kirjoitti J. F. Lobstein. Suomennos. Hinta 1 m. 60 p., sid. 1 m. 80 p., korut. 2 m. 50 p.

Tähkäpäitä. Sitomain joukosta poimittuja. Kirjoitti C. H. Spurgeon. Uusi painos. Hinta ainoastaan 85 p.

Lupauksen kautta, eli järjestelmä, jonka mukaan Jumala johdattaa walituitansa. Kirjoittanut C. H. Spurgeon. Suomennos. Hinta 85 p., sid. 1 m. 10 p.

Englantilaisen saarnaajan Spurgeonin kirjoitukset owat tulleet suosituiksi koko kristillisessä maailmassa lyhyen, mutta ytimekkään ja pontewan kirjoituslaatunsa, raamatulliselle kannalle perustawan oppinsa, aineensa ja henkensä wuoksi.

Usko ja Jokapäiwäisyys. Abrahamin waelluksen mukaan esitetty. Kirjoitti Otto Funcke. Suomennos. Teoksessa on yli 400 sivua, sen hinta kowissa kansissa 3 m. 60 p., korut., 4 m. 25 p.

Tahdotkos tulla terweeksi? Kirjoitti Otto Funcke. Suomennos. Suurikokoinen teos, sen hinta 2 m. 75 p., sid. 3 m. 25 p.

Leipä ja miekka. Janooville, epäileville ja filvoitteleville sydämmille. Kirjoitti Otto Funcke. Suomennos. Hinta 3 m. 75 p.

Saksan tähän aikaan enimmin rakastetun hengellisen kirjailijan, pastori Otto Funcken teokset ovat saavuttaneet suuren suosion meilläkin.

Rukous-, saarna- ja wiskirja, käytettävä hartaushetkinä meillä ja kodissa. Kirjoitti Elis Bergroth. Kirja, jossa on 419 suurta siwua, maksaa nidottuna ainoastaan 3 m. 25 p. Totta tämä teos vielä helpommin lewiäisi, myydään nyt koviin kansiin sid. 3 m:sta 60 p:stä (ennen 4 m.).

Isä meidän rukouksen selitys ja tutkistelu C. D. Roseniukselta. Rymmenestä painoksesta suomennettu, 164 siwua. Hinta sid. 1: 25 p.

Henry Drummondin teokset:

Rakkaus, suurin kaikista. Hinta 50 p., koruk. sid. 1 m. 25 p.

Rauha olkoon teille! Hinta 50 p., koruk. sid. 1 m.

Suloisia kirjoja!

M. Rosendalin teokset:

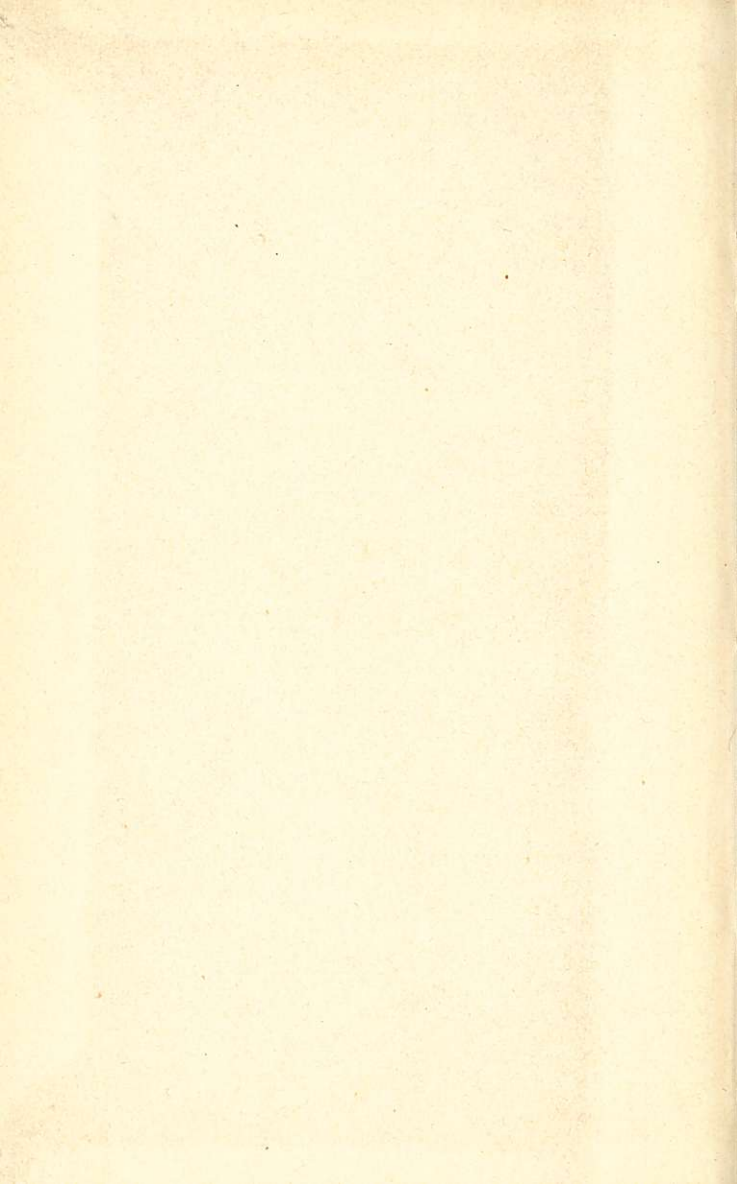
Suureko Suomi Jumalan mielen mukaan? Hinta 1 m. 25 p.

Silmänsä ristiin tien salaisuuteen. Johannes Kastajan elämäkerran walossa. Toinen painos. Hinta 2 m 25 p.

— — Kirja on mielestämme parhain tähän asti Suomen kielessä ilmestyneistä alkuperäisistä hartauskirjoista ja woimme hyvällä syyllä sulkea sen arvoisain kansalaistemme suosioon. Sekä opettajalle että sanankuulialle luulemme siinä löytyvän paljon huomioon otettavaa, joka woi olla opiksi, nuhteeksi, ojennukseksi ja herätykseksi."

Ohjans papin palvelukseen. Kirjoitti Gustaw Jensen. Norjan kielestä suomensi Fr. Wilh. ja L. S. Durckman. Hinta 2 m. 25 p., koruk. 3 m. 50 p.

Sisältää: I. Pyhä palvelus on Herran asettama. — II. Pyhän palveluksen kirkkaus ja edeswastaus. — III. Kutjuttu palvelija. — IV. Papillinen waellus. — V. Ritariininen taistelu. — VI. Jumalan seurakunta — minun seurakuntani. — VII. Palveluksen työ.

Alkukoulu L.
Pyhäkoulu-kirjasto

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 9313

X

